

Bořetické LISTY

BŘEZEN 2015 • Číslo 1

Bořetice Antonín Borkovec

Schoulená vesnička uprostřed kyprých polí,
kde zlátne pšenky, kukuřice plný klas,
s balzámem pro všechny, které snad srdce bolí
s vinnými sklepy, které kryje sráz.

Tam každou neděli se schází po kázání
občané dobří, věrný lid
a v sotůrku si odnáší poklad strání,
jenž ke cti země se má pít.

Ten Modrý Portugal, jenž jazyk sladce svírá,
dar země slovácké, jež krásně sníc
v zahradě vinohradů krásu rozprostírá
okolo našich Bořetic.

František Petrásek –
Přehled rozpracovaných
dotačních titulů/akcí v obci

str. 6

Václav Petrásek –
Sokol v Bořeticích/2015 –
šedesát let fotbalu v Bořeticích

str. 28

PhDr. Antonín Grůza –
Ohlédnutí za
padesátými léty III –
rok, který je označil

str. 37

Fotogalerie

Dětský maškarní karneval

Fotbalový trenér Pavel Vrba s přáteli

Hasičský ples – mladí hasiči

Hasičský ples

Kravihorský ples

Krojový ples

Fotogalerie

Beseda v knihovně – MŠ

Beseda v knihovně – ZŠ

Vyučování v maskách v 1. třídě

Nový nábytek ve žluté třídě MŠ

Kroužek dovedných rukou ve školní družině

Kroužek keramiky ve školní družině

Fotogalerie

Školení pedagogických pracovníků

Maškarňní bál s rautem v MŠ

Odpoledne ve školní družině

Úvodník

Milí spoluobčané, čtenáři Bořetických listů, od vydání posledních listů již uplynuly více než tři měsíce, a tak mi dovoluje, abych vás nejdříve alespoň v krátkosti seznámil s činností nového vedení obce.

Po nástupu do funkcí jsme se museli rychle zorientovat v rozpracovaných projektech, všechny akce jsme důkladně prostudovali a snažíme se je v první řadě úspěšně dokončit. Nechci v úvodníku rozebírat podrobně všechny projekty, a tak jsem si pro vás připravil přehled akcí a jejich současný stav v samostatném příspěvku. Ten je reakcí na článek zveřejněný v minulém čísle Bořetických listů. Zdárné ukončení

některých akcí není totiž jen v administraci a hlídání termínů. V žádném případě nemám zájem o šíření „negativismu“ k práci minulého vedení obce. Je na každém občanovi obce a čtenáři, aby posoudil stav rozpracovanosti předaných projektů. Mrzí mne, že spolupráce nabízená ve vydání minulého čísla Bořetických listů se soustředila pouze na upozorňování na nevyřešené úkoly, které byly prezentovány na II. veřejném zasedání zastupitelstva obce. Některé tyto úkoly již měly a mohly být vyřešeny v minulém volebním období. Pokud budeme stále dělit zastupitelstvo na koalici a opozici, bude spolupráce nulová. Stále ale věřím, že zastu-

pitelé se zapojí do činnosti bez ohledu na to za jakou stranu či sdružení kandidovali.

Když se ohlédnu za akcemi, které jsme pořádali, je na místě poděkovat všem občanům, kteří se jich účastnili vždy v hojném počtu. To nám dává chuť a sílu do další práce. Chci poděkovat všem, kteří se zajímají o naši práci. Mám radost z toho, že řady občanů navštěvujících veřejná zasedání zastupitelů obce se rozrůstají, a velmi mě těší, že se občané jen tak zastaví, zeptají se na to, co je zajímavé a popřípadě upozorní na nedostatky.

Přichází jaro, rozkvétají první jarní květiny, ale pro mnohé z nás je to i spousta práce na polích, ve vinohradech a zahradách. Jaro je spojeno i s oslavami Velikonoc. Pro křesťany nejdůležitějším svátkem, který je oslavou zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Pro většinu obyvatel je velikonoční pondělí spjato s dodržováním tradic. Chlapci se vydávají s pomlázkou na „šlahačku“. Hospodyňky pečou beránky a mazance, barví vajíčka. Ať už trávíte Velikonoce jakkoliv, přeji vám, aby tento čas byl plný klidu a pohody.

František Petrásek, starosta obce

Usnesení z III. veřejného zasedání Zastupitelstva obce Bořetice konaného dne 4. 2. 2015

Zastupitelstvo bere na vědomí:

- ad 3) Zprávu z jednání Rady obce Bořetice od posledního veřejného zasedání Zastupitelstva obce Bořetice.
- ad 4) Zprávu o plnění usnesení z posledního veřejného zasedání zastupitelstva obce.
- ad 5) Zprávu z jednání kontrolního výboru a zprávu z jednání finančního výboru.
- ad 12) Rozpočtové opatření č. 8/2014 schválené Radou obce Bořetice dne 29. 12. 2014.
- ad 14) Informaci o průběhu inventarizace.

Zastupitelstvo zvolilo:

- ad 2) Návrhovou komisi: Miroslav Náležinský, Ing. Jaroslav Grůza, Ověřovatele zápisu: Václav Petrásek, Ing. Libor Popovský.

Zastupitelstvo obce schválilo:

- ad 1) Program jednání s navrženými změnami:

vypouští se bod č. 7: Projednání prodeje pozemku p.č. 2584/91, o výměře 133 m², žadatelé manželé Anna a Ing. Jaromír Šauerovi, Bořetice č.p. 274 a nahrazuje se novým bodem č. 7: Projednání a schválení nového kronikáře obce Bořetice od 1. 1. 2015, pana Václava Petráska.

vkládají se body:

- bod č. 9a) Projednání a schválení doplnění schváleného znění „Návrhu Změny č. 1 územního plánu obce Bořetice“,
- bod č. 9b) Projednání a schválení „Územní studie Bořetice – Pánské“.

- ad 7) Kronikáře obce Bořetice od 1. 1. 2015, pana Václava Petráska.
- ad 8) Obecně závaznou vyhlášku Obce Bořetice č. 1/2015, kterou se vydává nová příloha k obecně závazné vyhlášce č. 1/2013.
- ad 9) Vzdání se práva na poskytnutí dotace na akci „Snížení energetické náročnosti objektu OÚ Bořetice včetně výměny zdroje vytápění“.

ad 9a) Doplnění schváleného znění „Návrhu Změny č. 1 územního plánu obce Bořetice“, o změnu využití pozemku p.č. 243/9, k.ú. Bořetice u Hustopečí, mezi Trkmankou a sportovním areálem ze sportovní plochy na veřejnou zeď.

ad 9b) Schvaluje územní studii „Územní studie Bořetice – Pánské“ tak, jak byla předložena.

ad 13) Rozpočet Obce Bořetice na rok 2015, vyrovnaný, v paragrafové formě, s částkou na straně příjmů 21 997 600 Kč, financování: zůstatek z roku 2014 ve výši 2 336 800 Kč a na straně výdajů ve výši 17 750 000 Kč, splátky úvěrů 4 247 600 Kč, tj. celkem 21 997 600 Kč s těmito změnami:

- snížení v příjmové části položky 4112 o částku 100 Kč,
- zvýšení v příjmové části položky 4116 N038 Z5 ÚZ 86505 o částku 3 754 600 Kč (dotace na Inovaci pro zkvalitnění výuky ZŠ a MŠ obce Bořetice),

- zvýšení na straně výdajů na paragrafu 3113 o částku 33 300 Kč (firma Dabona – Inovace pro zkvalitnění výuky ZŠ a MŠ obce Bořetice), bude převedeno z rezervy,

- zvýšení na straně výdajů na paragrafu 3745 o částku 1 235 000 Kč („Revitalizace zeleně v Bořeticích – intravilán“, převedeno z rezervy),

- snížení na straně výdajů na paragrafu 3419 o částku 410 000 Kč a převedení této částky do rezervy (akce „Rozšíření tenisového areálu“),

- zvýšení na straně výdajů na paragrafu 3113 o částku 157 000 Kč (firma Likomstav – vícepráce „Inovace pro zkvalitnění výuky ZŠ a MŠ obce Bořetice“), bude převedeno z rezervy,

- snížení rezervy o částku 100 Kč (váže se k položce 4112 v příjmové části),

- zvýšení rezervy o částku 3 754 600 Kč (dotace na akci „Inovace pro zkvalitnění výuky ZŠ a MŠ obce Bořetice“).

Ing. Lenka Bukovská, místostarostka obce

Přehled rozpracovaných dotačních titulů/akcí v obci

1. Inovace a zkvalitnění výuky v ZŠ a MŠ Bořetice (2014)

- stavební úpravy
- víceúčelové hřiště

Předpokládané celkové výdaje	4 933 854,92 Kč
Předpokládané nezpůsobilé výdaje (platí obec)	516 602,84 Kč
Předpokládané celkové způsobilé výdaje	4 417 252,08 Kč
Dotace	3 754 664,62 Kč
Spoluúčast obce	662 587,82 Kč
Půjčka obce	3 500 000,00 Kč

Kolaudace stavby 15. 12. 2014. Poskytování dotace probíhá formou **zpětného propláčení finančních prostředků**, které obec (příjemce) vynaložil na realizaci projektu.

Doba udržitelnosti projektu činí 5 let ode dne skutečného předložení žádosti o platbu.

Obec předložila závěrečnou žádost o platbu po doplnění požadovaných dokladů Úřadem Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod dne 9. 3. 2015 a v současné době očekáváme rozhodnutí o výši přiznané dotace.

2. Kompostéry do každé rodiny (3/2014)

Celkové náklady	1 336 324,00 Kč
Nezpůsobilé výdaje (platí obec)	3 061,00 Kč
Způsobilé výdaje	1 333 263,00 Kč
Dotace	1 199 936,70 Kč
Spoluúčast obce	133 326,30 Kč

Udržitelnost projektu je 5 let. Závěrečné vyhodnocení podáno 9. 1. 2015.

3. Dětské hřiště u bytovek (posilovací prvky) (8/2014)

Celkové náklady	298 997,00 Kč
Dotace	209 297,00 Kč
Spoluúčast obce	89 700,00 Kč

Udržitelnost projektu je 5 let. Závěrečné vyhodnocení podáno 23. 1. 2015.

4. Snížení prašnosti v obci Bořetice pořízením zametacího vozu (11/2013)

Celkové způsobilé náklady	2 557 600,00 Kč
Dotace	2 301 840,00 Kč
Spoluúčast obce	255 760,00 Kč

Udržitelnost projektu je 5 let. Závěrečné vyhodnocení podáno 25. 7. 2014.

Podmínky pro provoz: léto od 1. 5. do 31. 10. (26x, tj. 5 dní provozu měsíčně), zima od 1. 11. do 30. 4. (17x, tj. 3 dny provozu měsíčně).

5. Instalovaný kamerový systém (8/2014)

Celkové náklady obce	134 018,00 Kč
----------------------	---------------

Umístění kamer: 1x dětské hřiště u bytovek, 1x autobusová zastávka, 2x hřbitov.

Kamerový systém v současné době pracuje v režimu ON-LINE (to znamená bez ukládání nahraných záznamů). Je v jednání předání dozoru nad záznamy kamerového systému Policii ČR.

Vyjádření Úřadu pro ochranu osobních údajů, stanovisko č. 2/2008.

„Obec, která by tedy chtěla nainstalovat a provozovat kamerový systém na veřejných prostranstvích, **porušuje platné právní předpisy ČR**, protože kamerový systém je v obcích možné provozovat jedině prostřednictvím Obecní policie nebo Policie ČR.“

6. Obnova alejí v Bořeticích – extravilán (8/2013)

Celkové náklady	529 310,20 Kč
Dotace	476 378,28 Kč
Spoluúčast obce	52 931,92 Kč

Rozpracovaný – výsadba alejí (Svazarm–Žleby). Realizace projektu do 31. 12. 2015. Termín předložení závěrečného vyhodnocení akce do 30. 6. 2016.

Udržitelnost projektu 10 let.

7. Obnova alejí v Bořeticích – intravilán (10/2013)

Celkové náklady	1 235 228,00 Kč
Dotace	926 420,00 Kč
Spoluúčast obce	308 808,00 Kč

Rozpracovaný:

- výsadba zastávka (autobus)
- výsadba a údržba u KD Bořetice
- výsadba a údržba parku u kostela
- výsadba bylinkové zahrady (farská zahrada)

Realizace projektu do 30. 11. 2015.

Termín předložení závěrečného vyhodnocení akce do 29. 2. 2016.

Udržitelnost projektu 10 let.

8. Partnerství – plocha pro setkání: vegetační úpravy (11/2012)

Celkové náklady	164 013,00 Kč
Nezpůsobilé náklady (platí obec)	9 371,00 Kč
Dotace	139 177,80 Kč
Spoluúčast obce	15 464,20 Kč

Realizace projektu do 31. 10. 2014.

Termín předložení závěrečného vyhodnocení akce do 31. 1. 2015.

Udržitelnost projektu 10 let.

Rozpracovaný:

Závěrečné vyhodnocení odesláno a nebylo schváleno z důvodů zjištěných nedostatků:

- ovocné dřeviny – rozpor v tech. zprávě a rozpočtu projektové dokumentace
- trávník – v době terénního šetření neodpovídal zadání projektu
- částečně posunutá výsadbová schéma
- stromy opatřeny jutou a zajištěny proti okusu – stromy obaleny rákosovou rohoží, rákosové rohože poničeny, a neplní tak stanovenou funkci

S ohledem na zjištěné popsané skutečnosti nedoporučuje AOPK ČR schválení Závěrečného vyhodnocení do doby provedení nápravy. Termín prodloužení ZVA do 30. 6. 2015.

9. Alej – Za jezerem Bořetice Kraví hora – vegetační úpravy (2/2011)

Celkové náklady	421 196,79 Kč
Nezpůsobilé náklady (platí obec)	159 085,79 Kč
Dotace	235 899,00 Kč
Spoluúčast obce	26 211,10 Kč

Realizace projektu do **31. 10. 2013**.

Termín pro závěrečné vyhodnocení akce do 31. 1. 2014.

Udržitelnost projektu 10 let.

Po roce ukončení projektu (12/2014) dokládala obec na žádost AOPK ČR a SFŽP ještě další vyjádření ke stavbě Alej – Za jezerem, vegetační úpravy od společnosti E.ON ČR.

10. Chodníky v obci (6/2010)

• chodník na ul. Hlavní od V. Pavlovic na Kobylí	6 433 272,00 Kč
• chodník k Dědině a směrem k Vrbici	2 828 452,00 Kč
• chodník pod Dvorem směrem k Němčičkám	824 025,00 Kč

• další související náklady	492 000,00 Kč
Celkové náklady	10 577 749,00 Kč
Dotace	8 209 000,00 Kč
Spoluúčast obce	2 368 749,00 Kč

Rozpracováno – nedokončeno: termín závěrečného vyhodnocení prodloužen do 30. 6. 2015.

Nejsou vyřešeny majetkoprávní vztahy – pozemky pod chodníky.

11. Projekt cyklostezka Rasovna: I. etapa (3/2012)

Celkové náklady	3 470 550,00 Kč
Dotace	2 065 000,00 Kč
Spoluúčast obce	1 405 550,00 Kč

Termín ukončení akce do **31. 7. 2012**.

Rozpracováno – nedokončeno: termín závěrečného vyhodnocení prodloužen do 31. 8. 2015. Nejsou vyřešeny majetkoprávní vztahy – pozemky pod cyklostezkou.

Vyjádření poskytovatele dotace k žádosti o prodloužení

„SFDI s ohledem na skutečnost, že jste od roku 2012, kdy proběhlo kolaudační řízení, nedoložili ani jeden doklad k závěrečnému vyhodnocení akce, resp. doklad o vlastnickém vypořádání ani jednoho pozemku dotčeného stavbou, upozorňuji, že pokud neobdržíme ZVA se všemi požadovanými podklady do výše uvedeného termínu, bude toto ze strany SFDI hodnoceno jako porušení uvedené smlouvy č. 604/2011 a bude předán podnět příslušnému Finančnímu úřadu k dalšímu šetření.“

To, co nestihlo bývalé vedení obce od kolaudace v roce 2012 do listopadu 2014, je teď nutné splnit v termínu do 31. 8. 2015.

12. Projekt cyklostezka Bořetice: II etapa – kolem fotbalového hřiště (10/2012)

Celkové náklady	2 956 919,00 Kč
Dotace	1 615 000,00 Kč
Spoluúčast obce	1 341 919,00 Kč

Termín ukončení stavby do **11. 12. 2012**.

Rozpracováno – nedokončeno: termín závěrečného vyhodnocení prodloužen do 30. 6. 2015.

Nejsou vyřešeny majetkoprávní vztahy – pozemky pod cyklostezkou.

13. Bezbariérový chodník kolem Kulturního domu (10/2012)

Celkové náklady	642 283,30 Kč
Dotace	449 000,00 Kč
Spoluúčast obce	193 283,30 Kč

Termín ukončení stavby do **14. 12. 2012**.

Termín předložení závěrečného vyhodnocení prodloužen do 30. 6. 2015.

14. Projekt snížení energetické náročnosti objektu KD včetně výměny zdroje vytápění (9/2014)

Projekt **zrušen** z důvodů vysokého rozdílu v částce mezi získanou dotací a cenou, za kterou by stavební firma tuto akci provedla.

Nejnižší nabídková cena	6 848 458,72 Kč
Dotace	3 053 333,00 Kč
Náklady obce	3 795 125,72 Kč

Návratnost vynaložených finančních prostředků při roční úspoře provozních nákladů 117 900 Kč/rok je 32 let.

Závěrem bych se chtěl v krátkosti zmínit ještě o následujících projektech:
a) Revitalizace zeleně v Bořeticích – extravilán: 2. etapa (psí hřbitov Rasovna) 8/2014

Vynaložené finanční prostředky (zpracování projektu) 22 000,00 Kč

Z vyjádření Krajské veterinární správy pro Jihomoravský kraj vyplývají velmi přísné, finančně a organizačně náročné podmínky ke zřízení a provozu pohřebiště pro zájmová zvířata.

Výpis malé části podmínek:

- pohřebiště musí mít technické zázemí a sociální zařízení pro obsluhu a pro uložení čisticích a dezinfekčních prostředků
- odborná způsobilost pracovníků ve smyslu zákona č. 166/199 Sb., o veterinární péči
- oplocení pozemku ve výši nejméně 1,80 m, oplocení by mělo být uzamykatelné
- zvíře přijaté k pohřbení musí být přijato pouze na základě veterinárního potvrzení o příčině úhynutí nebo utracení, zvíře uhynulé nebo podezřelé z nebezpečné nákazy nesmí být v těchto zařízeních pohřbíváno.

Rada obce se rozhodla tento projekt dále nerealizovat.

b) Výstavba RD: lokalita Panské

- prodej pozemku o výměře 25 980 m² – kupní smlouva podepsaná 16. 5. 2013
- prodej pozemku o výměře 61 446 m² – kupní smlouva podepsaná 18. 4. 2014
- celkem prodáno 87 426 m²

Zveřejnění záměru o prodeji 25 980 m²: 4. 10. 2012.

Pouze jeden zájemce: firma EVT Stavby s.r.o., Svitavy.

Zveřejnění záměru o prodeji 61 446 m²: 18. 3. 2014.

Pouze jeden zájemce: firma EVT Stavby s.r.o., Svitavy.

Pozemky prodány jedinému zájemci, společnosti EVT Stavby s.r.o., Svitavy

Navržená plocha je určena pro zástavbu k výstavbě rodinných domů v počtu 70–87. Zástavbou rodinných domků se zvýší počet obyvatel cca o 392. Předpokládané plnohodnotné zaplnění je časově určeno minimálně na 50 let. Pozemky jsou o velikosti 380 m² až do 763 m². Součástí navržené zástavby je dopravní plocha s obousměrnými i jednosměrnými komunikacemi, včetně parkoviště.

Předpokládané zahájení stavby inženýrských sítí: podzim 2015.

c) Kanalizace a čistička odpadních vod

Dne 7. 5. 2012 vydal Městský úřad Velké Pavlovice, Stavební úřad Územní rozhodnutí:

- Vydává rozhodnutí o umístění stavby Kanalizace a ČOV v obci Bořetice. Toto rozhodnutí má podle §93 odst. 1 stavebního zákona platnost dva roky (pokud Obec nebo žadatel nepožádá o prodloužení nebo o vydání stavebního povolení),
- do června 2014 obecní úřad tuto podmínku nesplnil, nepožádal o prodloužení ani o vydání stavebního povolení na stavbu kanalizace a ČOV Bořetice a Územní rozhodnutí tímto propadlo.

Vydání nového Územního rozhodnutí nás bude stát nemalé finanční prostředky (74 000 Kč), ale i časově bude velmi náročné vzhledem k tomu, že musíme opět požádat občany, kteří budou mít stavbou kanalizace a ČOV dotčené pozemky, o jejich souhlas.

František Petrásek, starosta obce

Představujeme vám nové zastupitelstvo obce – 2. část

Tentokrát jsme stejné otázky jako minule panu starostovi a paní místostarostce položili nově zvoleným radním: Janu Hemplovi (J. H.), Ing. Jaroslavu Grůzovi (J. G.) a Miroslavu Náležinskému (M. N.).

Otázka 1. Poslední volby do zastupitelstva Vás vynesly do nejvyšších postů v obecním zastupitelstvu. Jaké máte zkušenosti z práce v orgánech obce?

J. H. Prozatímní zkušenosti jsem získal v letech 2006–2010, kdy jsem byl členem zastupitelstva.

J. G. Mezi roky 1998 a 2006, takže dvě volební období, jsem jako zastupitel pracoval (doufám dle mého názoru aktivně) v zastupitelstvu obce a přes dva roky v druhém volebním období byl členem rady obce, kdy jsem pak po polovině volebního období nestandardně podal rezignaci, protože už i do našeho malého zastupitelstva v té době „dorazilo“ politikaření, které pak následně v dalším volebním období skončilo výměnou na pozici starosty a nakonec i členů rady.

M. N. Zkušenosti mám bohaté, zejména z jednání s těmito orgány.

Otázka 2. S jakými plány jste Vy osobně kandidoval do obecního zastupitelstva?

J. H. Již třetí volební období zpětně jsem kandidoval do zastupitelstva za sdružení nezávislých kandidátů „Vinaři za obec krásnější“. Hlavním úkolem předvolebních plánů, jak sám víte, byla změna vedení obce, která se nám za podpory koaličních partnerů podařila. Dále mým hlavním plánem je podpora podnikatelů, vinařství a cestovního ruchu v obci. Zavedení řádného hospodaření obce.

J. G. Vzhledem k vývoji v řízení obce během posledních let, kdy jsem již nekandidoval, mi nebylo jedno, jaké v dalším volebním období bude vedení obce, proto jsme v rámci sdružení nezávislých kandidátů sestavili volební program a vytvořili kandidátku, spolupracující s kandidátkou vinařů majícím hodně podobný volební program. Myslím, že dost bodů z našeho programu bylo smysluplných a měly by se dle možností plnit.

M. N. Mimo jiné: zlepšit informovanost občanů o záměrech obce, sjednotit aktivní spolky, zlepšit rozvoj a financování obce, podpora místních podnikatelů a rozšířit mimoškolní aktivity dětí a mládeže.

Otázka 3. Jak hodláte ve své nové funkci člena obecního zastupitelstva přispět k rozvoji obce?

J. H. Prací a odhodláním. Dodržet slib občanům, a to splnit plán našeho volebního programu.

J. G. Z pozice člena rady se chci aktivně podílet na spolupráci se starostou a dalšími členy rady i zastupitelstva při řízení obce a s rozvahou realizovat další projekty opravdu potřebné pro obec.

M. N. Vlastní iniciativou.

Otázka 4. Na co se chcete ve své práci zaměřit a co je podle Vás to nejdůležitější, co obec potřebuje?

J. H. V současné době je nutné se zaměřit a dotáhnout do zdárného konce rozběhnuté dotační tituly. Dále v co největší míře reagovat a řešit požadavky našich spoluobčanů, spolků a organizací.

J. G. Prioritou je jistě úspěšné dokončení dotačních investičních projektů z minulého volebního období a plnění všech dotačních pravidel, hlavně mnohaleté udržitelnosti, protože jinak hrozí sankce. V rámci nových investic potřebných pro obec to bude nutnost konečně řešit otázku odpadních vod, kterou vedení obce poslední dvě volební období nemělo odvahu realizovat.

M. N. Zlepšit informovanost občanů, spolupráci občanů s vedením obce, posuzování dotačních programů a jejich efektivity pro obec, výstavba ČOV a snížení energetického zatížení obce.

Otázky kladl Václav Petrásek

Kulinářské okénko

Velikonoční menu, 4-6 porcí

Jemný hráškový krém s rohlíkovými krutony zjemněný zakysanou smetanou

Ingredience

100 g másla, 100 g hladké mouky, 150 g cibule, 300 g hrášku (čerstvý/mražený), 100 ml oleje, 1 kelímek zakysané smetany, sůl a pepř dle potřeby, 1 l vývaru nebo vody, 20 g česneku

Postup

Na másle zpěníme cibuli a přidáme mouku, abychom udělali zasmažku, a zalijeme vývarem, přidáme hrášek a vaříme cca půl hodiny, ochutíme solí a pepřem a přidáme česnek, potom rozmixujeme a přes jemné síto přepasujeme, přidáme na zjemnění smetanu. Při servírování zdobíme na oleji opečenými krutony s trochou smetany.

Pečený králík na dijonské hořčici a slanině s kořenovou zeleninou ochucený tymiánem se šťouchaným bramborem s cibulkou a listovým špenátem

Ingredience

1 králík, 100 ml oleje, 100 g másla, sůl a pepř dle potřeby, 50 g dijonské hořčice, 200 g domácí slaniny, 300 g kořenové zeleniny, 4 větvičky tymiánu, 1,5 kg brambor, 200 g cibule, 150 g listového špenátu (čerstvý/mražený), 50 g česneku

Postup

Králíka naporcujeme a naložíme do soli, pepře, hořčice a tymiánu na dva dny. Na oleji a troše másla zpěníme slaninu, přidáme nakrájenou zeleninu, orestujeme a opečeme králíka, podlijeme vodou a pozvolna pečeme na nízkou teplotu cca 90 °C. Po upečení vyjmeme maso, ale opatrně, bude se rozpadat, a výpek se zeleninou rozmixujeme. Brambory oloupeme, uvaříme a na másle opečeme cibuli, přidáme špenát, ochutíme solí, česnekem, rozšťoucháme spolu s bramborami a můžeme servírovat.

Panna cotta z bílé čokolády a ovocným želé

Ingredience

100 g bílé čokolády, 0,2 l smetany ke šlehání, cukr dle chuti, 2 plátky želatiny želé: 400 g ovoce dle sezony, 4 plátky želatiny

Postup

V 0,1 l smetany rozpustíme bílou čokoládu, po zchladnutí směsí (asi 30 °C) vmícháme předem nabobtnanou želatinu. Zbylou smetanu vyšleháme do tuhého krému a směs čokolády do ní postupně vmícháme, popřípadě docukrujeme, dáme do misek a necháme vychladit. Z ovoce si uděláme rozvar, do kterého po zchladnutí vmícháme želatinu, rozpustíme, nalejeme na ztuhlou směs čokolády se smetanou, necháme ztuhnout cca 3 hodiny a můžeme servírovat.

Dobrou chuť přeje šéfkuchař hotelu Kraví hora David Grandič

Pozvánka

Zaměstnanci hotelu Kraví hora srdečně zvou všechny milovníky dobrého jídla a kvalitního vína na 6chodové Gourmet menu, připravěné známým a populárním šéfkuchařem Zdeňkem Pohlreichem.

Menu se bude podávat v restauraci hotelu Kraví hora v Bořeticích, a to ve čtvrtek 7. 5. 2015 v 17 hodin.

Bližší informace na stránkách hotelu www.kravihora.cz nebo na telefonním čísle 519 430 090.

Smutek Boží muky

Na své náklady jsem již v katastru obce Bořetice postavil tři Boží muky. V devadesátých letech jsme v Bořeticích každý rok opravovali jednu drobnou sakrální stavbu nebo stavěli nové, což mělo také vliv na hodnocení soutěže Vesnice roku.

Nad rezervací Zázmoníky je zajímavé místo s nádherným výhledem na obec a do krajiny. Na toto místo jsem při každé návštěvě vodil spisovatele Jaromíra Tomečka. Sedávali jsme na výběžku meze a Tomeček mě seznamoval s flórou a faunou těchto míst. Také jsme se pokoušeli zapalovat hořlavé silice nad třemdavami, které zde hojně rostou. Nikdy se nezapomněl ve výkladu zastavit u stromů obklopujících toto místo a dávajících příjemný stín. Byly to duby „šípáky“ a nabádal mne, abychom si je chránili. V roce 2000 jsem na tomto místě a na Tomečkovu památku postavil za pomoci pana Janíka z Klentnice, který BM opravuje a staví na Mikulovsku, svou první zděnou Boží muku. Mezi mladými stromy jsem zřídil dvě lavičky, které poskytovaly stín odpočívajícím poutníkům.

Nedávnou neděli zazvonil telefon. Jeden občan volal, kdy jsem byl u této BM naposled, abych se jel podívat na tu hrůzu. Ihned mne napadlo

řádně vandalů. Po příjezdu na místo jsem zjistil, že BM je v pořádku, ale v celém okolí řádili vandalové s motorovými pilami. Všechny stromy v okolí leží na zemi, jeden přes druhý a BM stojí jako vztyčený prst na okraji holoseče. Nezůstaly ani ty mladé stromy, které dávaly stín lavičkám. Není již dubů šípáků v okolí BM, není již laviček, které rozlámané leží pod kmeny stromů, není již stínu pro unavené poutníky. Jen holá pláň bez vegetace. Nevím, kdo v honbě za ziskem vedl pily, ale myslím si, že ty dva doučky šípáky nad lavičkami mohly zůstat růst a dávat stín ještě hodně dlouho. Desítky let bude trvat, než vyrostou nové stromy, které by je nahradily a dávaly stín novým lavičkám. Jen ta Boží muka bude stát jako memento na okraji holé pláně...

Václav Petrásek

Hrob v dáli – reakce

Jakožto členka rady obce předchozího vedení obce reaguji na vyjádření pana Surmana v posledním vydání Bořetických listů (prosinec 2014).

„V červnu 2014 jsem navrhl vedení obce vybudovat na místním hřbitově Hrob v dáli, bývalé vedení obce tuto myšlenku podpořilo...“ (konec

citátu). Touto myšlenkou jsme se zabývali na jednání rady v červenci 2014. Byla to myšlenka pana Surmana, která nebyla více podpořena ze strany rady obce, a proto jsme se k ní více nevraceli.

Ing. Lenka Bukovská, místostarostka

Rybáři slaví desáté narozeniny

Dvacátého pátého ledna letošního roku to bylo deset let, kdy byly trojicí zakladatelů zaregistrovány stanovy Rybářského sdružení Bořetice. V té době sice již bylo jisté, že se něco bude dít, ale nikdo nevěděl, jak budou rybníky vypadat, ba ani, zda budou opravdu dva, nebo jen jeden, to vše záleželo na tom, kolik kubíků zeminy bude potřeba na rekultivaci skládky, která se měla teprve v sousedním Kobylí zahajovat.

Ještě v první polovině téhož roku, začali první členové sdružení chodit na rybník, ovšem ne s pruty a podběráky, ale s úplně jiným nářadím. Takže namísto klasického relaxačního ticha a občasného žblunknutí krmítka s návnadou o vodní hladinu se z neprostupného houští a náletového lesíka, které vyrostly kolem původní „Košťálový jamy“, ozývaly úder sekýr, túrování motorových pil a benzinových křovinořezů. Naši první členové vlastními silami vyčistili skoro celou plochu budoucího rybníka od náletových dřevin, které byly kolem jezírka mezi Jedličkovým a dnešním hájkem.

V průběhu roku 2006 začaly výkopové práce. První se začal hloubit rybník pod Hliníkama, který měl mít původně nižší hladinu a větší břehy, proto byly ve dně udělány na třech místech hlubší jámy, aby v případech suchých roků měly ryby kde přezimovat. Ze strany od Kobylí byla udělána dlouhá pozvolná pláž, směrem k Trkmance ponechán ostrůvek

a za ním mělká voda, kvůli cirkulaci. Ovšem skutečnost je taková, že rybník má v létě hloubku v průměru kolem dvou metrů, z pláže moc nezbylo, ostrůvek se objevuje jen v suchých rocích a do vody musely být v prvních letech položeny stromy, aby se měly ryby kde vytírat. Na druhou stranu vyšší hladina nemusí být vždy jen neštěstím, protože u ostrůvku nám posledních pár let vzniká lagunka, kde se ryby vytřou, a lagunka pak pomalu v létě vyschne. Oba naše rybníky jsou takzvané nebesáky, čili rybníky bez přítoku a odtoku, tedy závislé na spodní a dešťové vodě. Vody je rok od roku víc a dnešní stav, byť byla zima bez sněhu, je takový, že na mnoha místech je již voda vylitá z břehů a nás čeká jednání s obcí o prohloubení lagunky a zřízení odtoku z rybníku. Neúměrně vysoká voda rozmáčí kolmé břehy a při klesání hladiny je rozebírá, čímž břehy ztrácejí tvar, mizí a nepomáhá žádné zpevňování ani kůly, ani kameny.

U rybníku „za Jedličkovým“, se nám podařilo spojit s mistrem stavby a vzhled rybníka jsme již mohli trochu ovlivňovat. Nechali jsme vybudovat mělké trdlišťe, které odpovídá velikosti rybníka, za ostrůvkem nechali plytší vodu, aby se mohla voda na dvou místech rychleji ohřívát, a dosáhli jsme tak lepší cirkulace vody, která je pro typ rybníků, jako jsou naše, v období dlouhých veder důležitá. S problémem vysoké hladiny bojujeme i na tomto rybníce. Po lokální povodni v roce 2009, kdy se nám rybník spojil s Trkmankou a my jsme na poslední chvíli zabránili většímu úniku ryb, jsme nechali díky sponzorství firmy IZO mezi říčkou a rybníkem navězt a upravit do finální podoby protipovodňovou hrázku. Již za rok se ukázalo, že díky hrázi se nejenže nedostane Trkmanka do rybníka, ale voda na jaře nastoupá natolik, že ji hráz drží, aby do říčky nepřetékala. Díky vysoké hladině jsou zaplavovány škarpy kolem trati zarostlé palachem, a vzniká tak poměrně rozsáhlý mokřad, který slouží k rozmnožování živočichů, pro něž byly původně bořetické vodní plochy určeny.

Ono se ví málo o tom, že stavbu provázelo mnoho administrativních problémů i podvodů. Ozvali se ti, kteří povolení vydali a požadovali uvedení stavby do stavu, pro něž byla povolení vydána. Dlouho hrozilo, že minimálně za Jedličkovým (možná na obou) budou elektrickou zlikvidovány vysazené ryby, rybníky budou prokopány do Trkmanky, ponaváženy ostrůvky a voda snížena na maximální výšku hladiny 80 centimetrů, místo rybníků tu málem byly mokřady, na něž stát vydal půdu a odbor životního prostředí povolení. Což ten, kdo o povolení a půdu žádal, věděl, podvedl Pozemkový fond i Životní prostředí a nechal hloubit rybníky, rybáře obelhával, nechal je budovat zázemí a hlavně nasadit ryby, které v mokřadech nemají co dělat. Naštěstí společným úsilím obce a rybářů bylo toto nebezpečí zažehnáno. Tehdejší starosta, pan Václav Surman, veřejně „vedl administrativní válku“ a bombardoval žádostmi o změnu z mokřadů na rybníky všechny možné i nemožné státní instituce, zatímco

předseda rybářů Karel Zálešák potichoučku po partyzánsku lobboval u známých i neznámých z jeho dřívějšího působení v politice, a společně se jim tak podařilo, že bylo rozhodnutí změněno. A tak v Bořeticích máme dva krásné, dobře upravené a zarybněné rybníky místo mělkých mokřadů plných komárů. Bohužel, jak je v naší republice zvykem, nikdo nebyl potrestán a bohužel ani pochválen.

Jediné, co se nám nedaří celých těch deset let dobudovat, je cesta k rybníku za Jedličkovým. Několikrát se nám ji podařilo zpevnit a dát do vyhovujícího stavu, ale vždy nám ji někdo v deštivém období rozjezdil těžkou technikou. Ovšem nejhorší ránu jí dala sama obec. Po té, co jsme cestu nechali srovnat, v podmáčených místech zpevnili kameny a drtí, sehnali si vibrační válec, který cestu uválel, nám nechala obec cestu od parkoviště až za rybník vyhrnout, s tím, že se tam bude dělat cyklostezka. Cyklostezka padla a tankodrom zůstal. Když jsme si cestu upravili do stavu, že se po ní dalo s opatrností jezdit, tak nám ji zas vloni na podzim rozjezdila firma, která vysazovala kolem Bořetic větrolamy. Při jednání s panem starostou Františkem Petráskem bylo přislíbeno, že obec cestu vlastní technikou srovná a pokud se na podzim podaří strhnout a recyklovat Ovčárnu, tak se na cestu naveze recyklát. Možná se po deseti letech konečně rybáři i veřejnost dočkají, že se na rybník dostanou suchou nohou po cestě a ne po schůdnějším břehu kolem Trkmanky.

Závěrem krátké exkurze do desetileté historie budování Bořetických rybníků, bych chtěl všechny pozvat na rybářské závody pro děti i dospělé, které budou tradičně pořádány začátkem června, kolem Mezinárodního dne dětí. Vzhledem k tomu, že v době uzávěrky ještě nevíme, co vše se bude v Bořeticích v té době pro děti pořádat, tak nemáme stanovené datum. To bude včas obvyklým způsobem oznámeno, stejně tak i na kterém rybníce závody proběhnou.

Karel Zálešák, předseda RS Bořetice

Okénko mladého myslivce

Dnes máte za úkol v křížovce zjistit jedno naše zvíře, které se vyskytuje na polích a ve vlnicích v okolí naší obce. Toto zvíře se stalo také jedním ze symbolů Velikonoc.

V Řecku, Egyptě a Číně je symbolem štěstí, plynoucího času a krátkosti života.

V Bibli je mj. symbolem chudých, skromných a pokorných. A přestože je maličký, je považován za velmi moudrého, „moudřejšího nad mudrce“.

Prostý lid u nás tvrdil, že ani při spánku nezavírá oči, a proto jako „stále bdící“ musí být symbolem zmrtvýchvstání, kdy připomíná Krista, který přemohl spánek smrti a vystoupil z hrobu do věčného života.

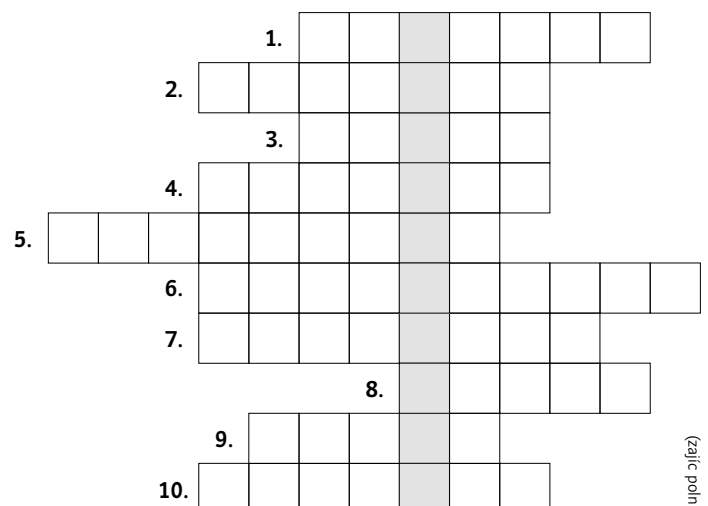
Děti v mnoha evropských zemích věří, že jim tento tvor o Velikonocích roznáší čokoládová vajíčka, která schová na zahradu, do parku, na pole atd., a děti je pak musí najít.

Tato tradice podle jednoho výkladu vznikla spojením toho, že se tato zvířata na jaře (tedy kolem Velikonoc) objevují v blízkosti lidských obydlí, kde hledají potravu. A protože jsou plachá a lidí se bojí, tak vajíčka roznáší tajně.

Co je tím záhadným zvířetem? Zjistíte to v tajence naší křížovky.

A protože Velikonoc jsou jarní svátky a jaro je obdobím, kdy jsou převláděna mláďata na svět, máte za úkol doplnit do tabulky názvy mláďat některých ptáků a savců.

1. mládě jezevce
2. mládě havrana
3. mládě sojky
4. mládě tchoře
5. mláďata bažanta
6. mládě koroptve
7. mládě muflona
8. mládě lišky
9. mládě vrány
10. mládě králíka

(uudc pod(z)

Kompostéry pro občany

Již v minulém čísle Bořetických listů jsme vás informovali o možnosti získání kompostéru. V rámci dotace, která byla obci poskytnuta, bylo nakoupeno 420 ks kompostérů. Dne 5. 2. 2015 proběhla v KD Bořetice přednáška o správném kompostování, které se zúčastnilo přibližně 90 občanů. Od začátku měsíce března zaměstnanci obecního úřadu rozvážejí kompostéry přímo do domu občanům, kteří se rozhodli zapojit do tohoto systému třídění.

Do konce února 2015 se ke kompostování přihlásilo 141 domácností, což je asi 1/3 celkového počtu domácností v obci. Abychom splnili povinnost, ke které jsme se jako obec zavázali při podpisu smlouvy o poskytnutí dotace, je potřeba, aby se i zbylá část domácností do tohoto systému zapojila.

Žádáme tímto občany, kteří ještě nejsou přihlášení k odběru kompostéru, aby tak učinili v co nejkratší době a pomohli nám nejen k dodržení smlouvy o dotaci, ale i k plnění zákonné povinnosti (viz Výpis z vyhlášky č. 321/2014 Sb.).

Ukládáním bioodpadu do kompostérů dojde ke snižování množství ukládaného odpadu do popelnic. To se projeví i nižší platbou za uložení odpadu na skládce HANTÁLY a.s. a ušetřením nemalých finančních prostředků z obecního rozpočtu. Za jednu uloženou tunu komunálního odpadu zaplatí obec cca 1 000 Kč. Podle provedených případových studií se v komunálním odpadu nachází až jedna třetina odpadu vhodného ke kompostování. V naší obci je jeden svoz komunálního odpadu svozovým autem společnosti HANTÁLY a.s. v průměru 12 tun. Při 26 svozech za rok je celkem odvezeno asi 312 tun odpadu. Pokud se nám podaří z tohoto množství odstranit a vyseparovat biologicky rozložitelný odpad a uložit ho do kompostérů, pak na skládku uložíme až o 104 tun odpadu za rok méně. V korunách to představuje ušetřenou částku 104 000 Kč. Tyto peníze se myslím dají použít na jiné, potřebnější věci.

Jsem přesvědčen o tom, že není lepší způsob jak se zbavit na vesnici bioodpadu než ten, že ho uložíte do kompostérů a vrátíte do půdy, tedy tam, kde vznikl, a to bez dalších druhotných nákladů, např. na pohonné hmoty, mzdy, energie apod.

František Petrásek, starosta obce

VYHLÁŠKA č. 321/2014 Sb., O rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů (výpis části vyhlášky)

Ministerstvo životního prostředí stanoví podle § 17 odst. 3 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění **zákona č. 229/2014 Sb.:**

§ 1

Způsob zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů

Oddělené soustředování složek komunálních odpadů může obec provádět prostřednictvím

a) sběrných dvorů,

b) zařízení podle § 14 odst. 1 zákona a v případě biologicky rozložitelných komunálních odpadů také prostřednictvím malých zařízení podle § 33b zákona,

c) velkoobjemových kontejnerů,

d) sběrných nádob, (hnědé popelnice, kontejnery, kompostéry)

e) pytlového způsobu sběru, nebo

f) kombinací způsobů podle písmen a) až e).

§ 2

Biologicky rozložitelné komunální odpady

(1) Obec je povinna zajistit místa pro oddělené soustředování minimálně pro biologické odpady rostlinného původu, a to minimálně v období od 1. dubna do 31. října kalendářního roku.

§ 5

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2015.

Sbor dobrovolných hasičů Bořetice

pořádá v sobotu 25. dubna 2015 od 8:00

Sběr železného šrotu a autobaterií

Předměty, prosím, nachystejte před Váš dům
(těžší objekty na požádání vyneseme)

Předem děkujeme za každý příspěvek.

Zpráva o činnosti obecní knihovny

Začátkem roku, v lednu a únoru probíhala v knihovně burza vyřazených knih. Každý návštěvník si mohl koupit knihu za pouhých 10 Kč.

Měsíc březen se opět nesl ve znamení měsíce knihy. K tomuto tématu se konaly besedy s dětmi mateřské a základní školy Bořetice. Děti z MŠ vyprávěly pohádky, recitovaly básničky, skládaly pohádkové puzzle a společně jsme si povídali o knížkách. Žáci se ZŠ již plnili různé úkoly související s knihou a knihovnou. Všichni byli velmi šikovni a dostali za snahu sladkou odměnu.

Naše knihovna v březnu žila již třetí Nocí knihoven s Andersenem. Tentokrát na téma: „Na hradě Bradě.“ My jsme si ho ale nazvali „Na Hradě Bořetice“. Začátek této akce byl v pátek 27. 3. 2015 v 17 hodin. Zúčastnilo se 11 dětí, které si s sebou přinesly spacáky a karimatky. Tímto také děkuji za podporu rodičů, jak finanční, tak naturální.

Začali jsme přivítáním hradní paní, provedením po hradbách a povídáním o historii hradu. Děti převzali role hrabat, hraběnek, panošů a jiných obyvatel hradu. A protože v každém hradě i straší, a to nejvíce v noci, objevilo se tu i hradní strašidlo. Společně jsme pro něho vyrobili strašidelný hrad, pomocí nůžek a lepidla. A samozřejmě na hradě nesmí chybět i pořádná hostina. Proto nám náš vrchní kuchař upekl a přivezl

sváteční slané koláče jako kola od vozu. Po hostině se konala zábava v podobě čtení knih o hradech, zámcích a jejich strašidelných příbězích. V pozdních nočních hodinách jsme všichni uložili k spánku. Ráno po vydatné snídani jsme se rozloučili a už se všichni těšíme na příští rok.

V dubnu pojedeme opět pro knihy z výměnného fondu Břeclav, proto tímto prosím všechny čtenáře, kteří mají tyto knihy půjčeny, ať je v co nejbližším termínu vrátí. Máme také řadu nových knih. Jejich tituly a akce, které se konají, si můžete přečíst na stránkách obecní knihovny www.knihovnaboretice.webk.cz.

Zvu tímto malé i velké občany Bořetic k návštěvě naší útulné knihovny. Výpůjční doba je v pondělí a v úterý od 9.00 do 11.30, ve středu od 16.00 do 19.00 a v pátek od 17.00 do 19.00 hodin.

Přijďte si vybrat pěknou knihu nebo časopis a ukrátit si volnou chvíli. Na všechny se těší a krásné prožití Velikonoc přeje Vaše knihovnice

Lenka Grúzová

Mockrát děkujeme všem, kteří přispěli na vydávání Bořetických listů

Manželé Marie (roz. Jamborová) a Jindřich Povolní, Hustopeče za 1 000 Kč
 Pan Josef Jambor, Horní Věstonice za 200 Kč
 Pan Oldřich Jedlička, Brod nad Dyjí za 500 Kč
 Pan Jiří Šafránek, Hustopeče za 200 Kč
 Paní Marie Kulatá, Šternberk za 200 Kč
 Paní Marie Vojtíková, Švýcarsko za 1 000 Kč
 Manželé Marie a Josef Varmužovi, Hustopeče za 500 Kč
 Paní Anežka Jurasová, Bořetice za 200 Kč
 Paní Marie Kalvodová, Žatčany za 200 Kč

Paní Evženie Kadlecová, Bořetice za 500 Kč
 Paní Marie Hladíková, Nové Sedliště za 500 Kč
 Paní Marie Hasíková, Bořetice za 200 Kč
 Manželé Pavel a Káťa Grúzovi, Břeclav za 300 Kč
 Rodina Vyhňákova, Bořetice za 500 Kč
 Paní Marie Fridrichová, Bořetice za 300 Kč
 Pan Jiří Uher, Uherčice za 200 Kč
 Pan Jindřich Dundálek, Brno za 400 Kč
Všem ještě jednou mockrát děkujeme.

Jízdní kola – velké slevy jízdních kol

v nabídce 100 kusů jízdních kol, koloběžek a odrážedel, náhradní díly, doplňky a sluneční brýle
 na funkční a sportovní prádlo CRAFT, MOIRA, ATEX sleva až 35 %
 prodej dárkových a servisních poukazů v hodnotě 300 až 1 000 Kč
 záruční i pozáruční servis, opravujeme všechna jízdní kola, provádíme opravy kotoučových i hydraulických brzd

Otevřeno: po–pá 8.00–12.00 13.00–17.00 sobota: 8.00–11.00
 Hlavní 68, Velké Pavlovice, tel: 519 428 507, www.zaf.cz, velo@zaf.cz

Hasiči – práce všeho druhu

Někteří lidé si povolání hasiče spojují pouze s hašením požárů a ani je nenapadne, že by mohli vykonávat i jiné činnosti. Vzhledem k vybavenosti různou technikou jsou ale v rámci integrovaného záchranného systému využíváni mimo hašení např. k vyprošťování osob při dopravních nehodách, odstraňování padlých stromů a jiných následků při silných bouřkách, čerpání vody při přivalových deštích a povodních, pomoc Policii ČR při otevírání uzavřených prostor, odstranění nebezpečného bodavého hmyzu nebo záchrana osob a zvířat z výšek nebo hloubek.

Ke všem činnostem je samozřejmě zapotřebí dostatečné vybavení, a to nejen věcné (technika), ale také vědomostní. Samozřejmě většinu těchto činností provádějí profesionální hasičské jednotky, kterým dobrovolní hasiči pouze pomáhají, ale osobně jsem z úst několika profesionálních hasičů slyšel, že si nedovedou fungování bez pomoci dobrovolných hasičů představit.

Abychom i my mohli pomáhat našim spoluobčanům v pokud možno nejširším spektru, snažíme se zlepšovat znalosti a získávat nové vybavení. Nejdůležitějšími aktuálními přírůstky vybavení, které máme umístěny v technickém automobilu Opel Zafira a nástavbě přívěsného vozíku, jsou dva ochranné obleky a vysavač na bodavý hmyz, jako jsou vosy, včely

a sršni, základní vybavení pro práci ve výškách nebo hloubkách (lana, kladky, karabiny, atd.), motorová pila a motorové kalové čerpadlo.

Proto pokud se tento hmyz začne rojit nejen v okolí školy, obecního úřadu, obchodu nebo jiného veřejného místa, kde by ohrozil bezpečnost, tak i na zahradě vlastního domu, můžete se s důvěrou obrátit na hasiče na těchto telefonních číslech:

- HZS ČR **150**
- tísňová linka **112**
- Tomáš Langer (velitel J-SDH Bořetice) **773 083 506**
- Milan Foler (zástupce velitele J-SDH Bořetice) **607 168 865**
- Radomír Újezdský (velitel družstva J-SDH Bořetice) **722 035 272**

Pálení klestí a suché trávy

Období začínajícího jara, kdy všechno kvete a pučí, je také obdobím údržby zahrádek a vinogradů a s tím spojeným pálením suché trávy, haluzí nebo třeba réví.

Přestože je takovéto pálení zakázané, je celoroční běžnou praxí a bohužel se běžně stává, že způsobují vznik většího a vlastními silami nezvládnutelného požáru. Ani pokud by k rozšíření nedošlo, neznamená to, že při takovémto pálení nemůžete mít problémy. Stačí, pokud někdo z dálky uvidí plameny nebo dým a v dobré víře zachránit majetek nebo životy zavolá hasiče. Operační středisko na místo požáru vyšle celý I. stupeň požárního poplachu (čtyři jednotky hasičů), kteří samozřejmě nic netuší, a tak probíhá vše jako při jiném požáru. Po příjezdu na místo je zásah prohlášen za planý poplach a člověku, který pálení prováděl, hrozí tučná pokuta. Protože je ale pálení réví běžná věc, nabízí hasičský záchranný sbor možnost vyplnění jednoduchého elektronického formuláře na stránkách <http://www.firebrno.cz/paleni-klesti>.

Odesláním formuláře Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje nepovoluje pálení. Odesláním vyplněného formuláře je Vaše pálení evidováno operačním a informačním střediskem Hasičského záchranného sboru Jihomoravského kraje. Evidence slouží jen pro možnost ověření místa pálení s možným nahlášením požáru. Do formuláře uvedete datum a čas pálení, na mapě označíte místo a uvedete ideálně mobilní telefon osoby, která bude místo pálení fyzicky dozorovat. Tato osoba bude kontaktována v případě následného nahlášeného požáru v místě pálení.

Tímto jednoduchým krokem lze předejít následným nepříjemnostem.

Tomáš Langer, velitel J-SDH Bořetice, velitel SDH Bořetice

Omluva

Během přípravy, schvalování a realizace dotačního programu probíhajícího od roku 2013 „Obnova alejí v Bořeticích – intravilán“ nebylo manželům Šauerovým oznámeno, že obecní pozemek u autobusového nádraží, který dlouhodobě užívali a udržovali výměnou za pozemek pod

komunikací, bude součástí plánovaných změn. Omlouvám se tímto Anně a Jaromírovi Šauerovým za odstranění ovocných stromů a vzniklou škodu.

František Petrásek, starosta obce

Farní události roku 2015

Tříkrálová sbírka

Jubilejní 15. ročník Tříkrálové sbírky byl u nás nejúspěšnějším v celé dosavadní historii. Výtěžek 52 218 Kč je srovnatelný s obcemi či městy, jako jsou Mikulov, Pohořelice nebo Moravská Nová Ves, které mají mnohem více obyvatel než Bořetice. Nevíme samozřejmě nic o individuálních dárcích, kteří sami posílají větší obnosy a jejichž totožnost se nezveřejňuje, ale i částka vybraná v hotovosti do pokladniček nás naplňuje radostí. Můžeme být pyšní na obyvatele Bořetic, jak na dárcy, tak i na koledníky. To totiž vůbec není ojedinělá záležitost, ale rok co rok se opakující skutečnost, že u nás dosahujeme poměrně vysokého výnosu této bohubilé sbírky pro potřebné lidi.

Novokněžské požehnání

V neděli 8. 3. 2015 jsme vkládáním novokněžských rukou P. Ladislava Bandoucha přijali v našem kostele novokněžské požehnání. Otec Ladislav je salesián, to znamená, že patří do řeholní kongregace, která se věnuje mládeži. Zároveň je švagrem Vaška Marka, našeho vrbeckého varhaníka. Narodil se v roce 1982 v Hruškách u Křenovic a své teologické vzdělání završil v italském Turíně. U nás salesiáni úspěšně působí na mnoha místech. Na Moravě jsou to například Fryšták, Brno, Zlín, Ostrava nebo Prostějov.

Tři v jednom

Rádi bychom v neděli 17. května od 15 hodin pozvali všechny děti, rodiny, mladší i starší občany na letošní Den rodiny, který budeme slavit v parku u kostela a před farou v rámci Farního dne. Slavnostní ráz to-muto dni dodá chystaná oslava krásných čtyřicátých narozenin našeho pana faráře P. Andrzeje Wąsowicze. Takže to bude takzvané „tři v jednom“, tři oslavy v jednom dni. Otec Andrzej se moc těší, že bude moci přivítat jak lidičky, které zná z kostela, tak i ty, které třeba potkává, ale zatím neměl možnost se s nimi za léta svého působení poznat. Rádi bychom ho v tento den něčím milým překvapili, ale pravděpodobně se bude osobně podílet na přípravách, takže bude těžké něco před ním utajit. Určitě bychom ale všichni chtěli, aby pocítil naši vděčnost za to, že ho máme mezi sebou jako kněze. Podrobnosti programu se teprve připravují. Jisté ale je, že kdo bude chtít posedět a pobesedovat, bude mít příležitost, kdo si bude chtít zazpívat, může si zazpívat, a pro ty, kteří budou chtít hrát hry, budou přichystány všechny hry jako vloni – samozřejmě s cenami pro vítěze i pro každého, kdo se zúčastní. Je všeobecně známo, že muži jsou lepší kuchaři a ženy zase lepší cukrářky, tak snad se nedají zahanbit ani muži ani ženy a přichystají nějaké laskominy, aby si i žaludek přišel na své.

Trocha statistiky

Když náš pan farář podtrhl a sečetl matriky za rok 2014, zjistil, že pokřtěných bylo v naší farnosti 10 dětí, oddal čtyři manželské páry a 11 občanů bylo pohřbeno s církevním obřadem.

Svatoanenská pouť

Letos vychází pouť ke svaté Anně přesně na den jejího svátku, 26. července. Jako celebrant a kazatel je pozván Mons. Adam Rucki, a jak on sám říká: „Dá-li Pán, tak rád přijede“. O otci Adamovi se na Wikipedii píše přibližně toto: Mons. Adam Rucki (*8. 1. 1951, Bukovec u Jablunkova) je nyní biskupským vikářem pro péči o kněze v ostravsko-opavské diecézi, exercitátor a papežský kaplan. Pro kněžství se rozhodl ve svých pěti letech. A tak se stalo, že v roce 1974 přijal v Českém Těšíně kněžské svěcení. V roce 1984 byl zatčen za organizování nepovolených biblických čtení pro mládež a odsouzen k šestiměsíčnímu trestu odnětí svobody za trestný čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi. Po propuštění pracoval krátce jako dělník v Jablunkově. V roce 1985 byl ustanoven farním vikářem ve Valašských Kloboukách a 1989 se stal farářem v Napajedlích a byl rovněž děkanem zlínského děkanátu. Roku 1995 odešel do Olomouce, kde působil 10 let jako spirituál kněžského semináře. Zde se setkal s bohoslovcem Jožkou Mainclem a při jeho primiční mši svaté v Bořeticích se ujal úlohy jeho kazatele.

Rok zasvěceného života, Svatý rok, Národní eucharistický kongres

V katolické církvi je letos papežem Františkem vyhlášen Rok zasvěceného života, kdy si máme všimnout hrdinství a práce kněží a řeholníků, kteří „ztrácejí“ svůj život, aby svou každodenní prací, modlitbami a obětmi posvěcovali svět. Pro někoho bude možná překvapením, že papež vyhlásil také nový Svatý rok věnovaný milosrdenství, který bude zahájen 8. prosince, tedy 50 let od konce druhého vatikánského koncilu. Ukončen by měl být 20. listopadu 2016. Naposledy jsme prožívali Svatý rok na přelomu tisíciletí, kdy Vatikán navštívilo 30 milionů poutníků. I někteří z nás byli mezi nimi. U nás v Česku teď probíhá půlroční příprava na téma Eucharistie – smlouva nová a věčná, kdy ve farnosti bude hlavním dnem červnová slavnost Těla a Krve Páně (Boží Tělo) a hlavním národním dnem Národní eucharistický kongres v sobotu 17. října v Brně. Televize NOE bude na toto téma vysílat první díl pořadu s hosty Veronikou Barátovou a P. Karlem Satoriou v úterý 14. 4. ve 20 hodin.

Marie Michalová

Oldřich Damborský – Zatočil se vítr nad Trkmankou

Řička Trkmanka pění v jezu
včely se slétají k česnu,
vlaštovky trylkují v jazzu
a vítají navracející se vesnu.

V Rasovni kvetou pampelišky
na louce pod totemem,

máš lesknoucí se vlasy lišky,
lásko, jež neznají tě jménem.

A přece máš jména tisíce žen,
které krásou při polibku rozkvetou,
dubnový vítr je vůni obestřen
a probouzí touhu s duhovou paletou.

Kravihorští vinaři v Rakousku

Kravihorští vinaři, jejich manželky a přátelé odjeli v sobotu 14. března za vínem do Rakouska. Navštívili zde dvě vinařství ve vinařské oblasti Neusiedlersee a jedno vinařství ve vinařské oblasti Carnuntum. Obě tyto oblasti, tak jako Velkopavlovicko, jsou proslaveny pěstováním červených vín. Všechna vinařství umožnila mimo degustaci vzorků vín i prohlídku vinařské provozovny a také vinic.

První vinařství jsme navštívili v Ilmitz na břehu jezera Neusiedlersee. Malá vinařská obec má 2 500 obyvatel a 900 ha vinic (300 ha odrůdy bílé a 600 ha odrůdy červené). Vinaři se zaměřují na sladká vína (40 %). Ochutnali jsme vzorek s 252 g cukru (Zweigelt Blauer). Klesají počty malých vinařů. Velcí mají jen část vinic a polovinu vína kupují. Jezero má velký vliv na hrozny vlhkostí ovzduší. Rok 2014 byl prý „špatný a ještě horší“. Ztráta u pozdních sběrů byla až 80 %. V této oblasti je pro tuto vlhkost jen velmi malá bio produkce. Sklizeň se provádí strojově a ručně se sklízí jen pozdní sběry. Jezero je mělké a zarostlé rákosem, kam se stahují špačci. K plašení využívají i helikoptér a hrozny chrání pevnými sítěmi širokými 2 m, které se nasazují strojem na řádek na vrch a přehybají se dolů. Na lahve nepoužívají korkové zátky, ale šroubovací uzávěry. Již při cestě vinařským krajem jsme sledovali vinice kolem silnic. Vinohrady nemají v honech, tak jako u nás. Vinohrad má 5–10 řádků, pak neosázená parcela a pak další vinohrad. V současné době byla již většina vinic ostříhána s jedním tažněm dlouhým kolem 20 cm. Část vinic měla závlahu, neboť v letních měsících klesá spodní voda a vinice trpí suchem.

Druhá zastávka byla v Golsu ve vinařství Schrammel 3mäderlhaus (tři dívky podle dcer vinaře). Vinař hospodaří na 37 ha vinohradů a pochlubil se nejmodernějším kombajnem z Německa, se kterým sklízí hrozny i ostatním vinařům, a lahvovací linkou, kterou vlastní 120 družstevníků. Václav Bukovský se zeptal, zda by mu to nalahvovalo jeho 50litrový demižon, dostal odpověď, že tak malé množství ještě nedělali, ale 100 l již tato linka lahvovala. Zajímavá odpověď byla na dotaz o síření červených vín, kdy síří až po skončení jablečno-mléčného kvašení. U nás

se největší část síry dává již na rmut, jak nás to učil profesor Kraus. Vinař se zaměřuje na prodej mladých vín odrůdy Bouviér. Tvrdil nám, že 9. den po sklizni začíná lahvovat 10 000 lahví. V loňském roce se sklizeň této odrůdy vydařila, neboť se sklízela ještě před příchodem dešťů a hnitím hroznů. O červeném se vyjádřil, že to byla „katastrofa“, neboť měl až 80% ztrátu. U tohoto vinaře byl připraven také oběd, jak jinak než s dvěma řízky na porci. Někteří malí jedlíci přenechávali jeden z nich ostatním účastníkům zájezdu. Jako pozornost vinaře byla odvážlivcům podávána jednohubka, na kterou jsem se také dal zlákat. Byl to kousek chleba s ostrou čili pomazánkou a kouskem vejce. Ještě několik minut jsem tu hrůzu splachoval vínem a vodou. Pak nám vinař také nabídl jeho specialitu – barikovanou šunku, která je několik měsíců pověšena v barikovém sudu, u kterého je odstraněno jedno dno, a tam se suší. Proto také cena byla v přepočtu 2 800 Kč, a tak jsme si nechali nakrájet jen vzorek.

Poslední zastávka byla u vinaře Pitnauera ve vinařské oblasti Carnuntum. Vinař byl v minulosti vášnivý myslivec a lovil zvěř v Africe i jinde. Přivítal nás v hale plné vycpaných zvířat: od medvěda, kůži hada, přes žirafu a plno jiných zvířat. Ten se pochlubil 12 vzorky vynikajících vín, převážně červených. Postěžoval si také na loňský ročník, neboť nechává hrozny co nejdéle na vinici, a tak měl také velkou ztrátu. Zajímavé byly i názvy vín: Quo Vadis (Merlot), Big Game (Muskateler), Carnuntum clasik (Zweigelt), Franz Josef cuvée...

Bylo to náročné. Spokojeni, ale také unaveni jsme se vraceli domů.

Václav Petrásek

Společenská kronika

Vítejte mezi námi

leden:

Stela Grůzová

březen:

Sára Poláková

Jubilanti

Jubilanti 70 let

leden:

Františka Jurasová
Vítězslav Pazderka

Jubilanti 80 let

leden:

Božena Babáčková
Arnošt Zedník

únor:

Antonín Buchta

březen:

Marie Vojtěšková
Zdenka Chrástková

Jubilanti 75 let

leden:

Marie Kadlecová
Veronika Vojtěšková

Přejeme všem hodně zdravíčka a osobní spokojenosti.

Z našeho středu navždy odešli

leden:

Zdeněk Kacer

POZVÁNKA

Kulturní komise Obce Bořetice pořádá
v neděli 14. června 2015 výstavku moučníků a buchet spojenou s ochutnávkou.

Své vzorky můžete přinést od 14 hodin do místního kulturního domu.

Uvítáme, když také přispějete, a vzorky všichni společně ochutnáme
po závěrečném vystoupení žáků a dětí ZŠ a MŠ Bořetice.

Srdečně Vás všechny zveme.

Kulturní program zajišťují žáci a děti ZŠ a MŠ Bořetice
svým **ZÁVĚREČNÝM VYSTOUPENÍM**,
které začne v 15 hodin.

Koupím rodinný dům v Bořeticích. Prosím nabídněte. Tel. 603 993 768.

Májové putování okolím Modrých Hor s Českým rozhlasem Brno

Kdy: sobota 16. května 2015

Start: Velké Pavlovice, Ekocentrum Trkmanka, registrace účastníků mezi 9 – 11 hod.

Okruh: Velké Pavlovice–Bořetice–Kobylí–Vrbice–Čejkovice–Nový Poddvorov–Prušánky–Velké Bílovice–Velké Pavlovice

Organizátoři: Nadace Partnerství, Český rozhlas Brno, DSO Modré Hory, Ekocentrum Trkmanka

Kontakt: Eva Kvapilová, Nadace Partnerství, eva.kvapilova@nap.cz, 608 337 137

Třetí květnovou sobotu proběhne ve Velkých Pavlovicích a okolí z nejkrásnějších cyklovýletů po vinařských stezkách – **Májové putování okolím Modrých Hor s ČRo Brno**. Na kole nebo pěšky budou moci zdatní turisté i rodiny s dětmi zažít atmosféru jara mezi vinicemi, ochutnat vína zdejších vinařů i místní speciality. Připraveny jsou dvě trasy pro cyklisty i pěší, a na trase deset zastávkových míst v tradičních vinařských sklepech, nebo u atraktivních turistických cílů. V cíli výletu se účastníci po odevzdání startovního pasu s razítky mohou zúčastnit slosování o kolo, vína z regionu, cyklovybavení i další doplňky Moravských vinařských stezek. Odpoledne bude na Ekocentru Trkmanka ve Velkých Pavlovicích připravený bohatý kulturní a gastronomický program s Českým rozhlasem Brno, včetně cimbálky, koncertů, ochutnávky místních specialit i degustační soutěže „O nejlepší koláč z Modrých Hor“.

Více na <http://vinarske.stezky.cz/Akce/Krajem-vina-2015/Majove-putovani-Modrymi-Horami.aspx>

Ohlédnutí za plesovou sezonou

Začátek roku je vždy ve znamení plesů a plesání, nejinak tomu bylo i letos. V posledních letech se počet plesů ustálil na čísle čtyři (plus dětský karneval), což je dle mého názoru naprosto dostatečný počet a některé okolní obce by nám mohly závidět, že u nás máme organizace a spolky, které jsou ochotny si dát tu práci a uspořádat pro své občany nějaké to kulturní povyražení.

10. ledna odstartoval „plesání“ tradičně Společenský ples mysliveckého sdružení. Všichni návštěvníci opět netrpělivě čekali, jaké bonmoty si v rámci svého přivítacího proslovu připraví předseda myslivců. Ke zpěvu a tanci hráli vždy skvělí „Liborovi kanci“ (Slovácká kapela Horenka, pozn. red.), a protože i návštěvnost byla relativně hojná, tombola bohatá a zvěřinové občerstvení vynikající, ples se opravdu vydařil.

Do dospělácké sezony se 25. ledna vklínil Dětský maškarní karneval, pořadatelská parketa kulturní komise obce. Letos se nám vyhnula chřipková sezona, takže „maškarák“ mohl proběhnout v plánovaném termínu a sál se naplnil více než 50 krásnými maskami. Z pohádek a večerníčků k nám zavítali princové, čarodějové, čarodějnice, piráti, víly, princezny, červená karkulka nebo Křemílek a Vochoomúrka. Ze zvířecího světa jsme mohli obdivovat tygra, oslíka, berušku, broučka či žirafu. Objevily se však i masky z ryze reálného světa – hasiči, řemeslníci nebo fotbalisti. O rozptýlení dětiček se starali DJ a paní místostarostka Lenka Bukovská, která pro ně zorganizovala řadu soutěží.

Dalším plesem byl 31. 1. Krojový ples pořádaný naší krojovanou chasou a bravurně předtančený českou besedou pod vedením Tomáše Bukovského a Marka Herůfka. Sál kulturního domu překypoval krásou bořetických i přespolních krojů a dechová hudba Sokolka hrála z plných plic, takže „tetičky čůhačky“ budou mít zase rok na co vzpomínat.

Ples Svobodné spolkové republiky Kraví hora se konal 7. 2. a byl již desátým samostatným, dříve byl spojen s plesem podnikatelů. Ani ten-

tokrátě na úvod nechybělo recesistické zasedání vlády přerušované bonmoty Miloše Zemana v profesionálním podání Libora Popovského. O rozptýlení se kromě dechové hudby Lácaranka starali také členové vlády SSR KH, kteří během večera pozorně dohlíželi, aby žádná ze skleniček hostů nezůstala dlouho prázdná. Jen účast mohla být o malinko vyšší, povzdechli si možná mnozí...

Plesová sezona v Bořeticích vyvrcholila Hasičským plesem. Zahájení obstaraly děti z tanečního kroužku ZŠ a MŠ Bořetice a pak již nastoupili vždy skvělí The Teachers, kteří snad kromě techna zahráli úplně všechno, a postupně tak dostávali hosty do varu. A když sálem duněl refrén známé písně od Katapultu „někdy příště...“, bylo už hodně k ránu.

Plesová sezona byla určitě vydařená, jen mám pocit, že trošku ubylo domácích návštěvníků, což je škoda, ale jak se zpívá v jedné písni Jaromíra Nohavici: „mohlo to být lepší, nebylo to špatné“.

Dovolte, abych Vás závěrem pozval na některé kulturní akce obce a spolků. Teď v nejbližší době určitě nezapomeňte na hodnocení vín (29. března) a tradiční košť vín (5. dubna). Srdečně Vás zvu také na školní závěrečné vystoupení dětí a žáků ZŠ a MŠ spojené s buchtobraním, které se uskuteční 14. června. Přeji Vám všem krásné jaro.

Ing. Jiří Michna

předseda kulturní komise

Základní škola

Školní rok 2014/2015 je v plném proudu.

Školní rok 2014/2015 je v plném proudu. V mateřské škole se pořád něco děje, prvňáci již dostali své první školní vysvědčení, druháci mají novou třídní učitelku Mgr. Hanu Chadimovou. Třetíci zvládají vyjmenovaná slova a užívají si nové interaktivní tabule, která byla pořízena z finančního daru MUDr. Karla Padalíka a jeho ženy Ing. Svatavy Padalíkové. Čtvrtáci trénují vzory podstatných jmen, pátáci baví počítání s desetinnými čísly. Ke sportovnímu zápisu do 1. třídy, který perfektně připravili

naši pátáci, přišlo 11 šikovných předškoláků. I v letošním školním roce se žáci 2. až 5. ročníku zúčastnili mezinárodní soutěže Matematický klokan 2015. Tradicí se stala návštěva ZŠ Kobylí, kde si pro žáky 4. a 5. ročníku připravili osmáci a devátáci pod vedením svých učitelů zajímavé fyzikální a chemické pokusy. V měsíci březnu paní knihovnice nabídla všem dětem MŠ i žákům ZŠ zajímavé besedy v knihovně. Děti z MŠ i ZŠ (Anna Šlančarová, Nicolas Dávid, Adéla Folerová, Barbora Šnajdrová) se zúčastnily pěvecké přehlídky O malovanou pantličku Augusty Šebestové v Kobylí. Poděkování patří dětem za reprezentaci i jejich rodičům za přípravu krojů.

Pedagogičtí pracovníci se systematicky vzdělávají, mají za sebou řadu školení zaměřenou na práci s didaktickou technikou. Plně využíváme zmodernizované učebny.

Vydařil se lyžařský kurz na lyžařském svahu v Němčičkách. Závěrečných lyžařských závodů se zúčastnili všichni přihlášení žáci i ti, kteří na začátku kurzu stáli na lyžích poprvé. Letos jsme také využili velkorysé nabídky pana Oldřicha Sadílka a žáci 4. a 5. ročníku spolu s třídním učitelem Mgr. Pražákem pravidelně zdarma navštěvují saunu a vířivku na hotelu Kraví Hora.

Venku už voní jaro a děti ve školní družině se radují, že mohou pravidelně sportovat na školním hřišti. V nejbližší době nás čekají třídní schůzky, druhá část dopravní výchovy na dopravním hřišti v Hustopečích, turnaj ve vybíjené, atletické závody, sportovní den, výlety, tradiční exkurze do Prahy, závěrečné vystoupení školy, slavnostní pasování předškoláků či vyhodnocení celoroční soutěže ve sběru papíru...

Děkuji všem rodičům, sponzorům, zřizovateli a příznivcům školy za pomoc a spolupráci, které si velmi vážíme.

Za děti, žáky i zaměstnance školy přeji všem čtenářům Bořetických listů veselé Velikonoce a krásné jaro.

Mgr. Ivana Macháčová, ředitelka školy

Mateřská škola

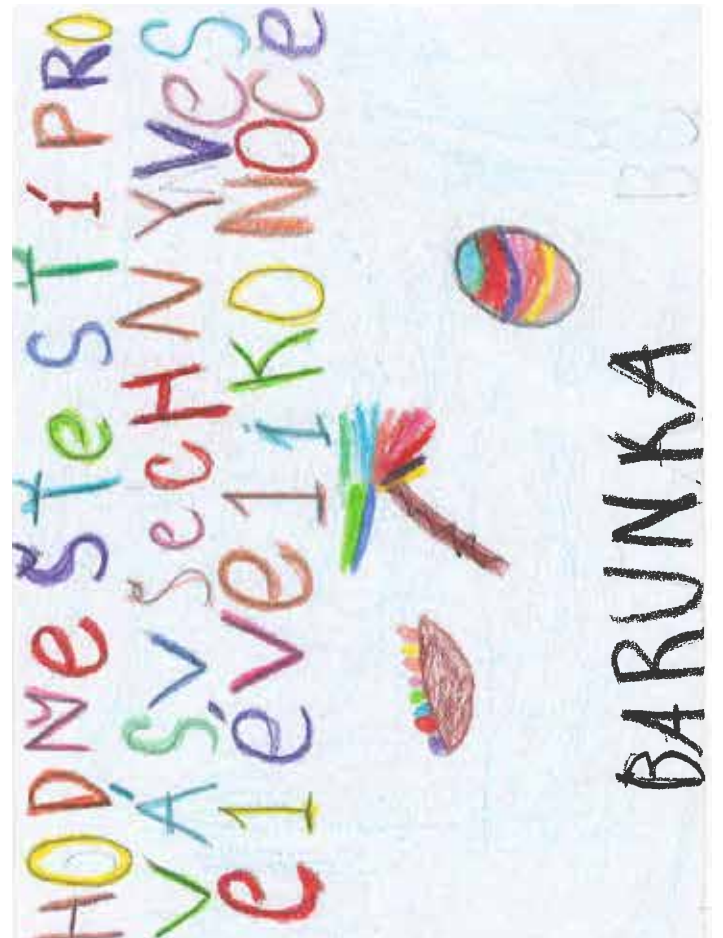
Jaro v mateřské škole vítáme tradičně písničkami, pohádkami, návštěvou knihovny, velikonočním tvořením, pečením jidášů, buchet aj.

Čas před velikonočními svátky patří také pravidelně zápisu nových dětí do mateřské školy a velikonočnímu tvoření, jako je pletení pomlázek, pletení košíků, zdobení kraslic a lepení vajíček. Všichni spoluobčané mají možnost prohlédnout si naši mateřskou školu a zavzpomínat na svá dětská léta. MŠ se otevírá veřejnosti každý rok, a to v úterý před Velikonocemi.

I když většina aktivit je zde tradičních, přesto máme jednu novou a příjemnou novinku. Ve žluté třídě máme nainstalovaný nový nábytek pro uložení hraček, výtvarného materiálu a keramiky. Nechybí zde ani tabule ke kreslení a grafomotorickému cvičení dětí.

Bc. Radomíra Mainclová,
vedoucí učitelka MŠ

1./2. třída

V únoru navštívili žáci prvního a druhého ročníku naší školy Ekocentrum Trkmanka ve Velkých Pavlovicích.

Děti v ekocentru strávily celé dopoledne. Ve výukovém programu „Cesta chleba na náš stůl“ se seznámily se základními druhy obilí, jejich pěstováním využitím, zpracováním dříve a dnes. Zadělaly si těsto na pletýnky, které si vlastnoručně upletly. Dětem se v ekocentru líbilo, domů odjízďely velmi spokojené a obohacené novými znalostmi.

Mgr. Daniela Otáhalová, třídní učitelka 1. ročníku

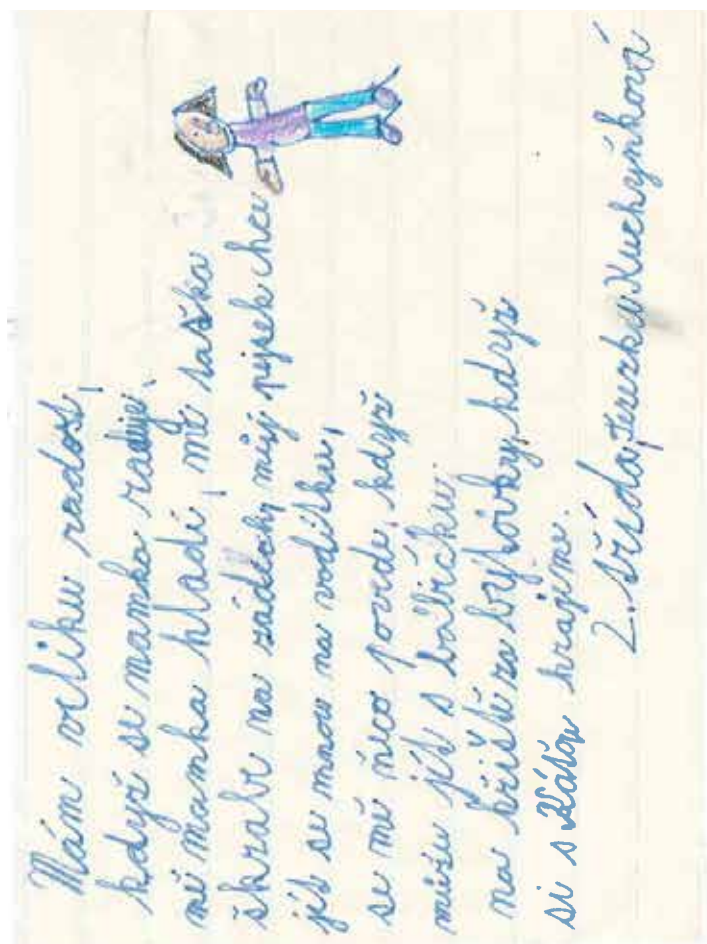
2. třída

„Umět se radovat ze všeho. Nečekat, že v budoucnu přijde něco, co bude to pravé, protože je možné, že to pravé přichází právě teď.“

Ota Pavel

Radost ve 2. třídě. Děti ze druhé třídy psaly o krásných věcech, které jim dělají radost. Právě tím udělaly radost paní učitelce.

Mgr. Hana Chadimová, třídní učitelka 2. ročníku

Mám velikou radost, když: Můj bratr hraje fotbal, já chodím se psím Bobíkem je, jedu do Kobyli, s celou sestrou a s bratrem Dávkou a s měm. Mám rád, když se s mamkou mazlí a s bratrem dívám na televizi a s bratrem hrajeme číselníky neslobo. s.

David Kuděk 2. třída

Mám velikou radost, když: se se mnou Nikina mazlí, dostávám samé jedničky, se kamarády smějeme, jedeme na výlet, se mi něco povede, můžeme jít s babičkou, jsou Vánoce, můžeme jít s maminkou na brusle s maminkou a babičkou hrajeme hry.

Kristýna Babíčková
2. třída

Mám velikou radost, když: jsme spolu s rodinou, mám rád, že maminka mě skáče na zádech, máme nišlety, si hrajeme s bráškou a bratrem, mám rád hrav s mluvcem a s bratrem.

Lengál Sampul
2. třída

Mám velikou radost když: se se mnou pes Filipěk, mazlí a hraje se na mě, chodí se mnou ven, se mnou na dvoře, mě matka škábe, hladí a mazlí, mamka mě hladí a mazlí a brácha se mazlí.

Tobias Novák
2. třída

3. třída

Třetáci jsou šikovní, pracovití, temperamentní, vzorní, upovídání, hodní i zlobiví. Učí se s chutí a svoji školu mají rádi. Jejich reakce o tom vypovídají.

Mgr. Marie Hamalová, třídní učitelka 3. ročníku

Když jdu do školy, těším se na:

- zábavné učivo, paní učitelku, matematiku, tělocvik, angličtinu, český jazyk, přestávky, úkoly.

Před vyučováním:

- zdravím, nachystám si věci, sundám židle, připravím se na hodinu.

Ze školních předmětů mám nejraději:

- tělesnou výchovu, pracovní činnosti, anglický jazyk, matematiku, výtvarnou výchovu, hudební výchovu.

Škola je pro mě důležitá, protože bych chtěl/a být:

- stavitelem, policistou, chytrý/á, lektorkou tance, fotbalistou.

Nejvíce ze všeho mě baví:

- přestávky, tělocvik, český jazyk, angličtina, matematika, čtení.

Přestávky máme proto, abychom:

- se nasvačili, si odpočinuli, se najedli a napili, si nachystali věci, si zašli na záchod, se připravili na další hodinu.

V naší třídě máme:

- veselo, novou interaktivní tabuli, paní učitelku, progressa, omalovánky, knížky.

Naše třída by byla super, kdyby:

- byla větší a kluci nezlobili a o přestávkách nekřičeli, holky neotravovaly, tady byly dvě paní učitelky, kdybychom měli nové lavice a víc přestávek.

Ve volném čase:

- si hrají s křídlem Kuldou, můžu jít ven, odpočnu si s mobilem, zajdu ven, hraju si, ráda sportuju, dívám se na televizi, nejprve si udělám úkoly, hraji si s domácími mazlíčky, kamarádkami a kamarády, hraji na počítači, na mobilu, s míčkem, jsem u kámošky, venčím pejska.

4./5. třída

Čtvrtáci a pátáci veršují.

Jaro už je tady,
otvírají hrady.
Děti si zpívají,
taky se radují.
Sluníčko svítí,
všechno se zelená,
na louce rozkvetlo kvítí,
zahazuje se peřina.

Eliška Andrlíková,

Eliška Sebestová

Jaro, léto, podzim, zima,
zima skončí, skončí rýma.
Na sluníčku se ohřejeme,
kopanou si zahrajeme.

Miloš Vala

Jaro už se blíží,
máme hodně jídla ve spíži.
Ptáci zpívají, kytky kvetou,
na dvoře košťata metou.

V lese zvířátka už se budí,
málokdo na světě se nudí.

Kateřina Folerová, Viktorie Valová

Slunce svítí chvíličku,
mráček leje vodičku.
Sedmikrásky hezky voní,
na kostele zvony zvoní.

Matěj Červenka,

Zuzana Novotná, Jakub Hrubý

Jednou jsem podal žádost
na obecní úřad,
aby měly děti radost
z vyklubaných kuřat.

Děti by se na ně
chodily dívat,
užily by si to pořádně
a sny hezké budou mívat.

Martin Huslík

Žurnalistický kroužek

Velikonoční zajíček

Dobrý den. Jsem velikonoční zajíček Emil a roznáším dětem vajíčka. Dne 6. 4. 2015 jsem zaspal a zapomněl jsem vajíčka roznést. Děti byly moc smutné. Spal jsem až do druhého dne, protože jsem byl hrozně unavený. Lidé mi klepali na dveře a já spal dál. Třetí den jsem se vzbudil a divil jsem se, proč nejsou velikonoční vajíčka rozdaná, protože jsem poprosil

svého mladšího bratra Edu. Ten je ale nerozdal. Další den jsem vajíčka rozdal sám a většina dětí se na mě zlobila, ale já jsem jim řekl, že za nic nemůžu. Děti se nade mnou slitovaly a nakonec mi poděkovaly a popřály mi hezké Velikonoce.

Kateřina Folerová

Pohádka o kuřátku

Byla jedna slepice. Měla pět vajíček. Vylíhla se všechna kromě jednoho. Slepice šla s kuřátkem na dvůr. Zapomněly malé kuřátko. Malé kuřátko šlo s kohoutem a ptalo se: „Kohoute, kde je moje maminka?“ A kohout řekl: „Šla na dvůr.“ „A jak se tam dostanu?“ „Běž po schodech dolů,“ odpověděl kohout. A tak šlo. A uvidělo maminku. Skočilo jí do náruče a bylo šťastné, že je doma.

Kateřina Lejsková

Moje jarní prázdniny

Moje jarní prázdniny byly moc super. Byl jsem v Ostravě, v Přerově a v Lipníku. U strýce Ondry jsme stěhovali a měli jsme hodně naspěch. U dědy jsme se strýcem hráli airsoft a u babičky jsem byl venku. Potom jsem jel k tetě Sandře a tam jsem byl s malým Martínkem. S Ondrou jsme si vzali vysílačky a po půlce Ostravy jsme si povídali. Potom jsem jel znovu k babičce a tam jsem si začal číst knihu. Další den už jsem jel domů a tam jsem si musel nachystat věci do školy.

Matěj Cervenka

Moje jarní prázdniny

Když byly jarní prázdniny, tak jsem byla se Šimonem u babičky a dědy. V pondělí jsme byli na kačenách s dědou Pavlem. V úterý jsme se vydali s babičkou Jarkou do kina na pohádku Zvonilka a tvor Netvor. Ve středu jsme byli s babičkou Aničkou v cukrárně, obchodě a na kačenách. Ve čtvrtek jsme šli s dědou a babičkou na bazén. V pátek jsme koupili dva vodní šneky a potom jsme s babičkou, dědou a Šimonem byli na běžkách ve Vysočina Aréně. V sobotu jsme se Šimonem odjeli domů.

Lucie Buchtová

Lyžařský kurz 2015

V prvním březnovém týdnu se žáci základní školy zúčastnili lyžařského výcviku. Lyžařský kurz se uskutečnil na dobře upraveném svahu v nedalekých Němčičkách.

Kde jinde na světě můžete lyžovat mezi vinohrady. I přes obavy nakonec počasí vyšlo na výbornou a děti mohly lyžovat celý týden. Všechny děti (pokročilé i ty, které nazuly lyže poprvé v životě) zaslouží velkou pochvalu za pokroky, které během jednoho týdne udělaly. Výcvik byl příjemným zpestřením výuky a ukázal, že za dobrým lyžováním se nemusí jezdit pouze do zahraničí.

Mgr. Oldřich Pražák

třídní učitel 4. a 5. ročníku

Jaro

Sluníčko už pěkně rozežhálo led a sníh, už dávno nejezdíme na saních. Vyjdeme na procházku, viděli jsme venku vážku.

Viktorie Valová

Jaro

Zima skončila, je tu jaro, sněhu už je na zemi málo. Jarní prázdniny skončily, ze zimy do jara jsme skočili.

Magdalena Valová

Jaro

Jaro je můj sen,
můžu chodit ven.
Kytky rostou, ptáci letí,
vyhodíme zimní smetí.
Na Velikonoce se těšíme,
v dubnu pak čarodějnice pálíme.

Tereza Petrásková

Jaro

Na jaře se otepluje a můžeme si na sebe klidně vzít kraťasy a nátělník. Na jaře se rodí mláďata, koťátka, štěňátka a spousta dalších. Také jsou Velikonoce. O Velikonocích malujeme vajíčka, pečeme beránka, chodí koledníci a koledují si vajíčka. Nejraději na jaro mám to, že je teplo a můžu být dlouho venku. A taky to, že se blíží léto a já se budu moct koupat, jezdit na tábory nebo na chalupu k babičce, dědovi, tetě, strýcovi a užít si spoustu legrace.

Justýna Trojaková

SAMI SOBĚ

Druhá obecní pečeť

Připomínka ke kapitole v knize Bořetice v proměnách času

Při listování novou knihou o obci jsem se mimo mnoho jiných nedostatků, o kterých budu psát jindy, pozastavil nad kapitolou Znak a prapor Bořetic. Otisk nejstarší pečeti obce jsem našel na deskách stabilního katastru datovaného v Bořeticích rokem 1827. Otisk této pečeti je na některých deskách tak kvalitní, že jsem jasně přečetl její datování 1653. (Hosák uvádí 1655 a Štarha 1656 a na popisku pod pečeti v knize 1657 a 1753.) Nechal jsem si udělat fotokopii, která byla použita i v knize. Otisk této pečeti nebyl použit na Josefském katastru, jak je uváděno na popisku i v textu, ale je přehozen s vedlejší pečeti i s chybami textu. Dále předkládám text mé práce ke kapitole Znak a prapor, která nebyla do knihy zpracována.

Když se na začátku 90. let 20. století začalo mluvit o obnovení udělování znaků a praporů obcím, začal jsem pátrat v okresním archivu v Mikulově po otiscích naší pečeti, o které píše ve Vlastivědě moravské Ladislav Hosák, že: „*Na staré obecní pečeti byla vyobrazena radlice, brány, srp a nápis: Peczet Diediny Borzetitz 1657*“ [1]. Otisk této pečeti jsem v Mikulově nezískal, ale dostal jsem fotografii druhé pečeti z dokumentu datovaného dnem 24. 4. 1778. V archivu jsem se dozvěděl, že otisk pečeti i s podpisy představených obce jsou z tzv. Josefského katastru. Znovu jsem pátral v práci Ladislava Hosáka, ve které jsem našel poznámku o „*jakési pozemky měli spor s vrchností, protože nedali pečeti své na Josefský katastr*“. Na fotografii této pečeti bylo jasně poznat vyobrazení bran a radlice, ale nápis byl jiný, málo čitelný. Stálo tam RPDB a chyběl tam srp. Později jsem spolu s prof. Kleinem usoudil, že za srp může být považován pravý okraj štítu. Celá pečeť byla dosti neumělá, a tak neuměle ji pak překreslil i náš občan V. Hasík do žádosti o udělení znaku, neboť nám dr. Kordiovský poradil, abychom vycházeli z tohoto otisku pečeti pro nový znak obce.

Zůstalo však ještě tajemství toho nápisu RPDB. Spojil jsem se s prof. Kleinem, bývalým zaměstnancem Zemského archivu v Brně, který již za Protektorátu spolupracoval s Jakubem Petráskem, písmákem, starostou a kronikářem, kterému tehdy vyhledával údaje o naší obci. Profesor Klein však ze začátku otisk spojoval s datem vzniku té pečeti, jak ji popisoval Hosák i s chybným datem 1657. Šel na to ze znalostí tehdejších zvyklostí pro konstrukci pečeti, řešil to v latině i němčině, ale nevycházelo to. Nakonec jsme posunuli vznik této pečeti k roku 1778, kdy byla otisknuta na tom dokumentu spolu s podpisy: Josef Krůza – purkmistr, Anton Hajda – rychtář, Martin Suský – úředník, Vencel Juras – radní, Kašpar Lacina – radní a Matěj Šťavík – radní [2]. Dohodli jsme se, že ta tajuplná písmena znamenají Rychtářská Pečeť Dědiny Bořetic. Tak byla vyřešena záhada nápisu na druhé obecní pečeti, ale jedna ještě zůstává: proč byla

otisknuta tato pečeť, když v té době měla obec tu, kterou popisuje dr. Štarha (ještě v předávacím protokolu předsedy MNV Jos. Šťastného v roce 1948 je předávána) a proč měla obec ještě druhou pečeť. Dnes se asi již nedozvíme, proč na Josefský katastr obec neotiskla tu pečeť z roku 1653, velmi kvalitní, která vznikla pět let po skončení 30leté války, kdy se realizoval takzvaný berní katastr, který dostal na Moravě podobu lánové vizitace (obec tehdy měla jen sedm osídlených domů) a proč tam otiskli tu neumělou rychtářskou pečeť. Kdo byl ten, kdo rozhodl, že tam obec pečeť neotiskne, a kdo naopak rozhodl, že se tam otiskne pečeť rychtářská. Než jsem se dostal k otisku pečeti na stabilním katastru, bylo již rozhodnuto o udělení znaku a praporu podle té neumělé rychtářské pečeti

Razítko obce

Dlouho se považovalo razítko s koněm ve skoku za znak obce. Na dokumentech obce se objevuje od konce 19. a na začátku 20. století. Je na opisu parcelačního protokolu a po postavení kulturního domu jako sgrafito na čelní straně stavby (sgrafito byla dost poničena a když je opravoval malíř Jiří Šebesta, po udělení znaku a praporu byl rozpadávající se kůň nahrazen novým znakem obce). Pátral jsem po původu vzniku razítka, které se na dokumentech začalo objevovat v době dlouholetého starostování Fr. Miklíka (1877–1905 s tříletým přerušením). Potomci starosty Miklíka potvrdili jeho velkou lásku ke koním, a proto si koně ve skoku dal i do osobního razítka.

Popisky pod pečeti mají být

Pod černobílou pečeti: pečeť obce Bořetice z Josefského katastru (1787)

Pod barevnou pečeti – nejstarší bořetická pečeť z roku 1653

Je nutno požádat autory a odborníky a vypracovat opravy i u dalších chyb, vytisknout a vložit do knih ještě neprodaných, otisknout v BL jako přílohu, kterou si mohou ti, co mají již knihu doma, vystřihnout a do knihy vložit. Kniha bude jistě zdrojem dokumentů o naší obci, ze které budou čerpat občané i studenti. Tato příloha není ostudou a nacházíme ji i v knihách historiků, jako byl např. Hosák...

Prameny

Archiv autora, korespondence s profesorem Kleinem

1. HOSÁK Ladislav. *Vlastivěda moravská. Hustopečský okres 1924*, s. 73.
2. *Foto otisku pečeti s podpisy na Josefském katastru.*

Václav Petrásek

Jarní osení

Mezi řádky tramínu a jiršaje
probouzí se drobná plata divizen,
už raší zeleného obilí celé divize
jablůňka kolem čeká, až hlína kolem vyzraje.
Jen ty máš popraskané rty a bleďé líce od zimy,
ale už tvé ruce mne objímají jako slunce ozimy...

Samota Žleby

Zestáry a zetlely osamělé Žleby,
z domků nezůstaly ani obvodové zdi,
tam čas zkameněl a náhle přibrzdil
v okolí jarní pole z nichž raší chleby.
Však skrytý pramen prýští dál pod bezem,
údiv: příroda nad člověkem se stala vítězem.

Oldřich Damborský

Příspěvek do BL

Jako bořetický rodák, bohužel žijící mimo rodnou obec již takřka 65 let, se stále zajímám o dění ve své rodné obci, pozorně sleduji BL a při příležitostných návštěvách rád prohlížím, jak obec vzkvétá, a to včetně Kravích hor a Hliníků. V BL se zájmem sleduji zejména články od PhDr. A. Grůzy, Jarky Veselého-Dufkové, V. a St. Pazderky či přispívajících Petrásků. Vzhledem k tomu, že mi paměť víc než dobře slouží, jsem nucen sdělit, že v některých článcích byly zejména z doby bezprostředně po skončení druhé světové války malé, ale nepřehlédnutelné nepřesnosti. Vzpomínám taky na A. Petráska, se kterým jsem byl v kontaktu v době, kdy on v karvinských dolech absolvoval vojenskou prezenční službu u PTP (pomocných technických praporů, tzv. černých baronů).

Co mi v BL trochu vadilo, byla v minulosti řevnivost minulého vedení obce s vedením obce předminulým. Pamatuji si, že i vážné rozpory se často vyřešily v Bořeticích tzv. ručně, pak se to zapilo skleničkou Frankovky či Portugalu a život šel v poklidu dál. Osobně si myslím, že občané obce, rodáci i příznivci BL nestáli o rozepře týkající se např. jednoho, i když chráněného stromu.

Rád vzpomínám na období svého mládí, na dobu poválečnou, kdy se z blátivých Bořetic díky tehdejšímu vedení obce dařilo vydláždít žulovými kostkami řadu ulic od Multně ke kostelu a ke školám, v Jerichu v Chalůpkách atd. Jsem hrdý na to, že na této bohumilé činnosti jsem se jako sotva desetiletý spolu se svými spolužáky podílel a při návštěvě obce se svými syny a vnuky jim neopomenou při procházení obcí zdůraznit, že mnohé kostky z této cesty jsem měl v ruce, ať již při překládání z vagónu na vlečku traktoru UNRA, skládání z traktoru, či pozdější navážky písku a kostek dlaždičům. Z pohledu současných mladších občanů to byla pro nás děti víc než nebezpečná činnost a pokud se ale pamatuji, tak nikdo z nás děcek nepřišel k žádnému těžšímu úrazu, když nějaký přiřazený prst nebyl za úraz považován a takové malé zranění bylo přehlíženo a nevadilo další práci. Je zřejmé, že jsme byli v mládí daleko otrlejší, manuálně zručnější, vycepaní pomáháním rodičům na polích, v sadech, ve vinohradech a v hospodářství než současná mladá generace.

V souvislosti s novým vedením obce jsem si uvědomil, že současný starosta je pravnukem prvorepublikového starosty p. Jakuba Petráska, který jak bylo v posledních BL zveřejněno, měl nehynoucí zásluhy na výstavbě řádku domů k Vrbici. Když už vzpomínám na p. Jakuba Petráska, tak se dovolím pochubit, že v době, kdy jemu už nesloužily nohy, jsem chodil s jeho vnukem do jeho sklepa v Kravích horách pro víno dle jeho instrukcí. Uměli jsme košťířem na jeden zátaž natáhnout ze sudu i 1,5litrový košťíř, to je plnou másnici. Jednou se nám však nepodařilo zhostit se úkolu na sto procent, košťíř jsem buď já, nebo můj bratranec pustili do sudu víc, než bylo třeba, a protože to bylo červené, nepoznali jsme natáhnutý kal a bývalému starostovi předali mok trošku hustší, než předpokládal. Odměnou nám bylo několik výchovných, byť jemných ran opaskem, a to oběma s vysvětlením, že jsme u toho byli oba dva.

Když už jsem u toho vzpomínání, nemohu opomenout vzpomínku na první poválečné volby a propagaci tehdejších politických stran. Co mi nejloubeji utkvělo v paměti z těchto voleb, byly pomalované všechny ploty a stodoly s výrazným: „Jen volí volí číslo jedna“. Volební číslo jedna v těchto volbách měli komunisté. Volby vyhráli lidovci, a to za mizivých nákladů na propagaci, jen na několik kýblů vápna, štetku a trochu času. Tato skutečnost by mohla být zářivým příkladem pro současné politické strany, které doslova vyhazují na propagaci miliónové částky jdoucí z kapes daňových poplatníků.

Dost vzpomínání. Novému vedení obce přeji, aby se jí dařilo v pokračování modernizace a zvelebování obce, všem stávajícím Bořečákům, ať již rodným, nebo náplavě, které již nedokážu zařadit, vzpomenout si, z kterého konce obce pocházejí, nebo pochází jejich družka, ze srdce přeji, aby se jim ve všem počínání dařilo, marhule i vinohrady řádně rodily a Bořečáků přibývalo. Mám za to, že při známé pracovitosti mých rodáků se Vám mé přání bude dařit naplňovat.

Ing. Josef Juras, Ostrava

Sokol v Bořeticích 2015 – šedesát let fotbalu v Bořeticích

Málokterá sportovní organizace v novodobých dějinách ČSR sehrála větší úlohu než Sokol. V podmínkách naší obce se začíná formovat organizovaná tělovýchova a sport v roce 1919. K sokolskému hnutí, stanovám a řádům se u nás přihlásili zakladatelé Sokola s menší skupinou dalších členů v roce 1920. První výbor pracoval ve složení: starosta – Pazderka Cyril, náčelník – Hasík Benedikt, náčelnice – Hajdová Cyrila, jednatel – Skuček Josef a vzdělavatel a pokladník – Hotter Vladimír.

Muži cvičili hlavně na nářadí – bradlech a na hrazdě. Náplní cvičení žen byla prostrná. Cvičení na nářadí se provádělo v pronajaté místnosti v obecním hostinci v tzv. býkárně. V zápisech z jednání Zastupitelstva obce je k 8. 9. 1921 zaznamenáno: „Jednohlasně usneseno, by místnost při obecním hostinci (bývalá stáj) dána byla do pronájmu na šest let Tělovýchovné jednotě Sokol v Bořeticích za cenu 50 Kč ročně. Usnesenou smlouvu a podmínky uvést na stranu tohoto protokolu a smlouvu

podepsat musí zástupci jednoty.“ Skutečně o dvě strany dál je sepsána a řádně okolkována smlouva mezi obcí a TJ Sokol. Nejzajímavější na této smlouvě je však později dopsaná poznámka „Tělovýchovná jednota Sokol neužívá tuto místnost od 1. 6. 1924.“

Muži byli již v samých začátcích Sokola zdatní a úspěšní cvičenci. Pořádala se veřejná vystoupení, na které se jezdilo i do širokého okolí. Dopravním prostředkem té doby byl „žebříňák“ a pár koní. Jak pokračovala

v práci TJ Sokol po oném roce 1924, kdy přestala cvičit v „býkárně“, je velmi málo zpráv. V roce 1928 však byla ustavena nová tělovýchovná organizace Orel. Když byla v roce 1930 postavena škola „nová“ i s tělocvičnou, přenesla se sportovní i kulturní činnost hlavně v zimních měsících do nové tělocvičny. Po dostavbě kulturního domu se sportovní akce přesunuly do sálu KD a tělocvična ve škole byla přebudována na mateřskou školku a školní kuchyni s jídelnou. Samostatnou kapitolou sportu ve třicátých letech minulého století je sportovní činnost ve škole. Ve školních kronikách se dočítáme o sportovních aktivitách žáků pod vedením učitelů, kteří organizovali sportovní dny s množstvím sportovních soutěží v bězích, skocích, hodech a propagace nových kolektivních sportů, jako byla tehdy házená, volejbal a kopaná. Učitelé spolu s žáky starších ročníků a za pomoci četníka z policejní stanice na „bačalandě“, strážmistra Jakuba Procházky a hlavně učitele Klementa Hrdiny, o kterém je v kronice obce na str. 34 napsáno: „...*zvláště všichni volnou chvílí věnoval ku zvelebení hřiště na Příhoně, na němž věnoval i větší část svých příjmů, a pak byla radost pohlízet na cvičící žactvo,*“ si postavili hřiště na „příhoně“, na kterém se hrál volejbal ještě v padesátých letech minulého století. Na jedné fotografii z roku 1925 je atletické družstvo vedené učitelem Klementem Hrdinou. Jedním z atletů na fotografii je i František Dufek, kterého jednou u sklepa pod Kravíma horama vyzpovídal František Šebesta. „Naše sportovní družstvo pod vedením učitele Hrdiny bylo na tehdejší dobu skutečně na výši. Reprezentovalo naši obec ve sportovních soutěžích po celé župě. Byly to nejen okolní obce, ale i Olomouc, Brno a řada dalších míst. Naši sportovci byli velmi zdatní ve všech atletických disciplínách od běhů přes hody, skoky, disk.“ ...František Dufek měl největší úspěchy v hodech a vrzích včetně disku. V bězích vynikal Jan Zemek, který ve většině startů vyhrával.

Starostové Sokola byli: Pazderka Cyril, Surman Antonín, Dufek František, Jakubec Petr, Lacina Jan a Pazderka František. Náčelníci mužských složek byli: Hasík Benoš, Kovář Jan, Dufek Václav, Dufek Jan, Pazderka František a Kuchyňka Bohuš. Náčelnice ženských složek byly: učitelka Lesáková z Brna, učitelka Rozínková z Kobylí, Fr. Buchtová, B. Švástová, Bětka Beranová, Provažnicková (Malinková), Lacinová Lenka, Dufková Jarka a Bendová Anna. Mnoho našich občanů pracovalo ve Výboru Sokola: Jindřich Dorazil, řídící učitel Skuček, učitel Šanda, Antonín Vala, Fr. Piškula, Cyril Juras, Kostrhůn, Jakub Vyhňák, Fr. Jakubec, J. Jedlička, O. Jedlička, O. Chrástek, Jan Kuchyňka... Z žen to byly: Jindřiška Kuchyňková, Anna Sedláčková, M. Husáková... Posledním starostou Sokola byl František Pazderka. V době Protektorátu byla veškerá spolková činnost utlumena. Po roce 1948 byla obnovena činnost TJ Sokol. Výbor, který činnost obnovil, pracoval ve složení: starosta – Dufek František, náčelník – Kuchyňka Bohumil, náčelnice – Lacinová Alena, jednatel – učitel Šanda.

Sportovní činnost v té době je zaměřena stejně jako v začátcích – muži náradí a ženy prostná. K tomu se však přidává volejbal a atletika, ve které se provozovaly hlavně běžecské disciplíny, skoky a vrhy. V roce 1948 jsme měli na XI. všesokolském sletu v Praze od nás 65 cvičenců. Vynikající byla úroveň našich náradovců s cvičením na bradlech v letech 1946–1948, kteří byli nejlepší z celého okolí a získali dokonce titul přeborníků župy Slovácké. V dalších letech pak vznikají další sportovní oddělení, jako jsou kopaná, stolní tenis, házená, základní a rekreační tělesná výchova (ZRTV) a šachy. V letech 1957–1960 hrálo družstvo žen házené na úrovni krajské soutěže II. třídy. V roce 1952 byl přijat zákon o organizaci tělesné výchovy a v roce 1957 byl přijat zákon o jednotné tělovýchovné organizaci pod názvem Československý svaz tělesné výchovy. Tím skončila tělovýchovná práce všech organizací. Obnovení práce TJ Sokol Bořetice pod tímto staronovým názvem se uskutečnilo registrací stanov na MV dnem 15. 2. 1991.

Sportovci budují

Před rokem 1954 se veškerá sportovní činnost odbyvala na hřišti Sokola, které bylo v mírném svahu od dnešní prodejny Jednota kolem silnice až po dnešní závod Lomax pana Dufka. V roce 1954 bylo toto hřiště zrušeno a postaveno nové od Svodnice u nádraží směrem ke sklepům. V roce 1956 byly u tohoto nového hřiště dokončeny šatny. Velkou zásluhu o směnu pozemků se Státním statkem a vyňetí nového hřiště ze zemědělského fondu měli občané František Chromík a Antonín Janošek. V letech 1958–1959 probíhala regulace Trkmanky a její nové koryto prošlo středem hřiště a toto muselo být přemístěno až za nové šatny. Proto je stavba dnes již „starých“ šatem obrácená k obci. V roce 1961 bylo provedeno oplocení celého areálu. V roce 1974 byla zakoupena a převedena do majetku TJ Sokol budova dřívějšího obchodu „Mlýnské“. Rekonstrukce vnitřních prostor byla dokončena v roce 1975. Podle rozhodnutí členské základny (měla tehdy 250 členů) bylo rozhodnuto pronajít opravenou budovu ČND Hodonín jako ubytovnu pro dělníky, kteří zde dlouhodobě prováděli průzkum, a Komunálnímu službám Břeclav k provozu čistírny. V roce 1980 byla dokončena asfaltová plocha víceúčelového hřiště na tenis, házenou, odbíjenou a hokej za „šatnama“ spolu s generální opravou šatem, zavedením teplé vody a ozvučením celého areálu. V roce 1981 bylo doplněno vybavení ZRTV náradím a v roce 1982 provedeno nové oplocení areálu a úprava terénu kolem celého sportoviště. V roce 1956 si sportovci vzali na starost vybudovat základy přísálí nově budovaného kulturního domu a stavbu tanečního parketu na „sóle“ včetně patky pro „máju“.

Členové Sokola nejen sportovali, pracovali pro sebe i obec, ale také se zapojovali do kulturně společenských akcí. Tradiční kulturní akcí byla každý rok organizace „ostatků“ včetně maškarního plesu pro děti a Silvestra. Spolu se školou organizovali Tělovýchovné akademie. V roce 1980 v dubnu si pozvali k vystoupení hudební skupinu Fešáci s programem Salon fešáků. Nacvičovali na spartakiády a v roce 1980 uspořádali zdařilou místní Spartakiádu za účasti cvičenců z okolí. Pro naši mládež organizovali diskotéky a filmová představení.

Největším a nejlépe pracujícím sportovním oddílem však byl oddíl kopané, který byl založen v roce 1955 a který pracuje dodnes. Vystřídalo se v něm několik generací fotbalistů, trenérů a činovníků. Také výsledky a úspěchy byly střídavé. Uvádím některé úspěchy oddílu kopané:

1963 – postup do III. třídy

1967 – postup do okresního přeboru

1973 – sestup do III. třídy

1987 – po 14 letech znovu postup do okresního přeboru

1994 – sestup do III. třídy

1995 – postup do okresního přeboru, o který se zasloužil realizační tým vedený Františkem Jakubcem. Díky sponzorům jsme si mohli dovolit takové ligové hráče a reprezentanty ČR, jako byl František Veselý a Jan Jarkovský, kteří se o postup do OP velkou měrou zasloužili. V té době přebírá mužstvo Martin Vojtěšek, který pak Celtik dotáhl až do soutěží v krajském přeboru.

Až do sezóny 2007/2008 hrál TJ Sokol Bořetice pod názvem Celtik okresní přebor. V roce 2007 doznal fotbalový oddíl mnoho změn. Došlo mnoho nových hráčů, kteří měli zkušenosti nejen ligové, ale i zkušenosti z reprezentace ČR (Jan Baroš, Petr Kirschbauer, Kamil Novotný a trenér Petr Malý). V této hráčské kvalitě se dostal Celtik do krajské 1. B, skupiny C a pokračuje dál v postupu krajem. V letech 2009/2010 postoupil do 1. A skupiny B, kde hraje i Slavoj Velké Pavlovice, náš nesmiřitelný soupeř. Opět nám k tomu pomáhaly fotbalové hvězdy, jako byli Lambert Šmíd, Jan Mároši, Pavel Šustr, Ladislav Malár... Na zápasy s V. Pavlovicemi chodilo až 820 diváků a na odvetu 1 200 diváků. Zápas byl vysílán

živě internetem. Největším úspěchem bylo však vítězství v Krajském poháru a oslavy nebraly konce.

Za úspěchy naší kopané stáli v minulosti: Josef Štavík – předseda OV ČSTV, Bohumil Kuchyňka – staral se o dorost, František Ručný, P. Langer, Václav Kadlec, Karel Mikulica, František Šebesta a mnoho dalších občanů. Současná situace v TJ Sokol, díky osmi letům přístupu obce, není nijak růžová a je možné, že v tomto roce kopaná v Bořeticích zanikne.

Prameny

Archiv autora

Školní kroniky

Zápisy z jednání Obecního výboru v letech 1882–1924

Bořetické listy

Václav Petrásek

Životní přání aneb legenda o stromech

Člověk má mít přání, která se mu vyplní. Může mít i přání, která se nevyplní. A nemusí to být jen jeho vinou. Přesto musí o své budoucnosti pořád přemýšlet a mít svá přání. Ten, kdo si do budoucnosti neklade cíle, je starý. Bez ohledu, jestli je mu sedmdesát nebo patnáct. A musí mít také víru, že se přání vyplní. Bez ní jsou přání jen odvar, který bez většího účinku proteče naším jinak ukvapeným konzumním životem.

Odcházel kopcem dolů nespokojeni s pozdějším dozráváním hroznů. Ten velký a starý i ten malý a mladý. Děda s vnukem.

Letos na hodovém stole jejich hrozny nebudou.

Děda v duchu lamentoval, že ani týden před hody se počasí neumoudřilo a slunko přes košili není skoro cítit. Přesto byl pořádně zpoceny. Malý Jeník totiž včera poslouchal, jak se jeho starší sestra učí do biologie základy genetiky.

Než se sklonili ke keřům irschaje, hned vedle keřů růží, které začínaly každý řádek vinice, malý Jeník spustil kulometnou palbu otázek.

Ať mu děda vysvětlí, proč růže na kraji prvního řádku vinohradu je žlutá a na druhém je růže červená, přestože jsou jinak úplně stejné. A proč na krajním řádku je ta samá růže kroupenatá...

„No Jeni, to bude fuška. Víš, to je dané geny.“

„To vím.“

„Jak to, že to víš?“

„Iris se učila do biologie. A ty geny této růže se pak kříží jako ty hrachy?“

„Ano. Stejně. Tak se to děcka ve škole učí už přes sto let.“

„No dobře, ale proč je ta třetí růže kroupenatá a dokonce ve čtyřech barvách?“

„Víš, nevím, jestli ti to dokážu vysvětlit. Lidi už vynalezli způsoby a přístroje, které tyto geny uměle změni. Trvale změni. A pak ta růže má vlastně ty geny upravené tak, že květ má hned čtyři barvy. A není to jedno? Ty to stejně dělat nebudeš.“

Jeník udělal naučený kukuč a kámen by se slitoval.

„Tak jo. Poslouchej.“ Pro člověka, který nestudoval genetiku a vysokomolekulární chemii, je vysvětlit malému klukovi genetické mutace tak trochu fuška. A navíc jednoduchými slovy. Laicky. To je jako když alchymisté rozbíjeli kladivem na kovadlině atom.

Děda lovil jednoduchá slova a skoro potil krev. Stejně ho nakonec Jeník dorazil.

„A dědo, když už lidi dokáží bombardovat geny u těch růží, tak to už dokáží u všech genů, že?“

„No to ještě zdaleka ne, ale trefil ses. Ale ty geny dávají člověku jenom dispozice k něčemu. Může se to tak vyvinout, ale taky nemusí. Chápeš? Asi ne. Vlastně je to dobře, že nechápeš.“

„A šlo by bombardováním těch genů vyléčit i nemoc?“

„To jsi uhodl. Některé nebezpečné nemoci se takto dají léčit, dokonce i dřív, než se člověk narodí.“

„Tak to já budu genetikem a budu bombardovat geny a vyléčím tu hnusnou rakovinu.“

„Tak to se budeš muset hodně snažit. A třeba s tím pohneš dopředu. Třeba jen o maličký kousek, Ale věř tomu a ono se to povede.“

Neuběhl ani týden a Jeník se zdůvěřil mamce. Myslel si, že bude ráda, když „její zlato“ chce vyléčit rakovinu. Ale mamka se dala do křiku: „No to se opovaž. Bombardovat geny. Vymysli si něco pořádného. Povolání jako mám třeba já nebo jako tatka.“

„Tak to když nebudu moct být tím genetikem, tak budu jezdit radši s hovnocucem jako děda.“ Hotovo.

Jednou z něj vyroste mudrc.

Jak geniálně rychle pochopil, že máme radši lidi, kteří nám vyvezou septik neboli „zenkrovňu“, než ty lidi, kteří postrkují poznatky pomalu dopředu, aby v generacích po nás naši potomci netrpěli rakovinou.

Druhý den byla neděle. Bylo zvykem, že po obědě společně zasedli pod pergolu na kafe, někdy doplněné zmrzlinou, jindy zase plzeňským.

„Dědo, ale mamka nechce, abych byl genetikem a vyléčil rakovinu,“ žaloval malý Jeník.

„Ale proč“, obrátil se na snachu děda, „když má takové velké přání, ať si ho plní!“

Děda s Jeníkovou matkou ostře nesouhlasil.

„K čertu s přáním. Těch ještě bude. Mluvil o tom se mnou jako lidumil, jako spasitel lidstva. Jeden takový už tady byl a všichni víme, jak dopadl. Lidi se v podstatě těm, co jim nejvíc pomohou, mstí, protože nad ně hodně vyčívají.“

Matka prostě svého potomka chce vždy ochránit před potenciálním nebezpečím. Nechtěla ho vidět „na kříži“.

„Už to chápu. Ty ho chceš chránit. Ale člověk má mít takové velké životní přání. A ty mu musíš vysvětlit, že se taky nemusí splnit. Že ta cesta za jeho splněním, to je to štěstí. Ne ten cíl – i kdyby tu rakovinu nakonec přeče jen vyléčil.“

„To mu vysvětlíš ty. Ty si ho na to nahuškal.“

„Podte děcka ke mně. Já vám k tomu řeknu takovou legendu, která říká, jak je to s tím, když se vyplní přání, které se vlastně nevyplnilo.“ Děda si už srovnal lehátko do stínu a začal. „Byl jednou jeden člověk. Zasadil na zahradě tři stromy.“

To se přece musí, zasadit strom, že? Iris, co se říká? Že každý správný chlap...“

„...má postavit dům, zplodit syna a zasadit strom.“ Iris měla v rodině nejrychlejší cestu od vyhledání myšlenek v archivu mozku, přes jejich správné zkombinování až po kontrolu jejich správnosti před vyslovením.

„Správně“.

„Po jeho smrti se v jejich stínu v létě chladily jeho děti a pak i jejich děti. Je dobré, že některé stromy žijí tak dlouho, že přežijí několik lidských generací. Jenom dosud neznáme metodu, abychom slyšeli jejich vyprávění a mohli se z něj poučit. Ty stromy už také myslely na svůj konec. První řekl:

‘Po smrti se chci stát truhlou a chránit největší poklad světa.’
To nebylo zrovna skromné přání.

Přišli dělníci, stromy porazili a vytesali z něj žlab. Chodil do něj pít živý dobytek. To sice nebylo ono, ale také to bylo k prospěchu.

Až jednoho dne šla kolem žena. Potřebovala v blízkém háji natrhat byliny. Do nenaplněného žlabu položila ke spaní svoje dítě.

A tak se přání toho prvního stromu vlastně splnilo. Co říkáš, Pavli? Co nejcennějšího má u vás doma mamka?“

Pavlík chvíli přemýšlel. Ale jen chvíli. Se svojí sestřenicí Iris byli totiž spojeni jako telepati. Stačil jediný pohled a Pavlík tak trochu váhavě ukázal na sebe.

„Správně. Tebe. A proto, když něco vyvedeš, máš jednu stranu huby vždycky červenější, než tu druhou. Kdybys nebyl to její nejcennější, tak by mávla rukou a facku bys nedostal.“

„A tak dál. Ten druhý strom řekl: ‘Po smrti se chcu stát nádhernou lodí a vézt svatého muže.’

Zajímavé přání, na tehdejší dobu. Ale vyrobili z něj malou převoznickou bárku. Ta se ocitla ve velké bouři před ztroskotáním. Ale jeden z převážených vstal, sepnul ruce k nebi a bouře ustala.“

„Tak co, Iris. Je to asi slabé místo této legendy pro naši moderní dobu, že? My už víme, že ještě jsou, a kdysi dávno jich muselo být víc, lidi, kteří cítí s přírodou natolik, že dokáží přírodní jevy předvídat. A to dost přesně. Takový člověk mohl poznat, kdy bouře skončí.“

„Ale právě proto, že toto uměli, lidi si jich vážili tak moc, že je nakonec prohlásili za svaté.“

„Výborně,“ chválil děda logický úsudek vnučky.

Iris už pochopila, že každý důsledek mívá svoji příčinu a následně se stává příčinou, která vede k dalšímu důsledku. Pochopila objektivitu našeho světa a nepřetržitost vztahů v něm. Asi se tou atomovou fyzikou nakonec stane. Alespoň má dobře nakročeno.

„A ten třetí strom? Ten měl přímo velikášské přání.

‘Já tu chci být ještě dlouho, dorůst do nebe a stát se bohem.’

Tento strom ale po porážení dopadl nejhůř.

Udělali z něj dlouhý trám a nechali ho ležet. Zapomněli na něj a on zarostl trávou.

Pak jej objevili vojáci. Římští vojáci. Očistili ho a donesli na kopec. Pak na něj přibili muže. Tesaře.

Strom z toho byl velice špatný. Tři dny si zoufal na osud. Další den se dozvěděl, že ten člověk-tesař se stal bohem.“

„Tak děcka. Co vám to připomíná? Asi nic, že? Jste neznabozi jako já, ale já na rozdíl od vás znám filozofii svých oponentů. A třetího dne vstal z mrtvých, no? Velikonoce...“

„Ukřižování Ježíše,“ vyhrklo z Iris.

Děda Jenda měl taky rychlý postřeh.

Hned si všiml, že ani při tak rychlé reakci Iris neřekla mylně Krista. Dobře si pamatovala, co jí vysvětloval o revolučním učení Ježíše a že pasivního Krista z Ježíše udělal až Pavel z Tarsu.

„Toho přece museli sundat za dva dny z kříže, protože jinak by nemohli slavit sabat,“ dodala.

„Takto jste se to v dějepise učili, ale nebylo to tak, že?“, skočil jí do řeči děda.

„Učili, ale do písemky jsem to napsala jinak. Správně. Asi si vzpomínáš, jak jsem donesla poznámku, že jsem drzá na učitelku dějepisu. Profesorka mi řekla, že to tak nebylo, že Ježíše sundali v pátek. A já jsem jí řekla, ať se pořádně naučí židovské dějiny, protože tam se to píše. Bylo to ve čtvrtek, protože o svátcích jara Židé slavili svátek dva dny, ne jeden.“

„No to sis teda dovolila hodně,“ pokáral jí děda. „To už je ale skoro rok, tak já ti to prozradím. Učitelka pak mamce řekla, že jsi pravdu měla ty. A mamka ti měla vysvětlit, že problémy kolem výuky se řeší mezi čtyřma očima, a ne před spolužákama ve třídě. Pak se na to zapomnělo, a tak ti neřekla nic.“

Chvilku se nedělo nic. Všichni srovnávali myšlenky kolem legendy. I ten malý rozumbrada Jeník.

„Tak děcka, než si dáme zmrzlinu, tak si dáme poučení.

Protože legendy, bajky nebo pohádky, dokonce i romány by nás měly něčemu naučit, jinak by to byla jenom škvára a nebyly by k ničemu. Takže – lidi musí mít přání.

Malá, ale i ta velká, možná i nesplnitelná.

Jako ty tři stromy v legendě. Jejich každé přání se nakonec vyplnilo, ale trochu jinou formou, než si stromy představovaly.

A právě to, že se vám ta velká přání mohou vyplnit jen trochu, ale že i to bude krok vpřed, že mělo význam o jeho splnění usilovat, to je na těch přáních to důležité.

No a já si dám jahodovou. Jakou vy?“

Ing. Petr Zemánek

Největší devíza

Nejdražší diamant je čas,
nejrychlejší sprinter je čas,
nejlínější tulák je čas,
nejjemnější písek mezi prsty je čas,
nejrafinovanější zloděj je čas,
nejvyšší nezdolná hora je čas,
nejburácivější moře je čas,
nejhovorivější bylina je čas,
největší akcie na burze života je čas
a já chci do tohoto diamantu
vrýt veršem stopu tenkou aspoň
jako vlas...

Starořímské přání

Smaragd zeleně s blankytnou oblohou
uhlově černé vlaštovky sešívají nebe
starý pes s mladýma očima mně u nohou.
Ty jdeš vedle mne jako kněžna Cléve
s rubíny rtů, s přísným očím amethystem
a přitom bříška tvých prstů jsou hebké.
Zažili jsme horký Vesuv lásky i Pompeje,
popílek lhostejnosti, vzplála i shořela slova,
ať Cupido do lampy zase oleje touhy naleje...

Oldřich Damborský

Druhá světová válka a naše obec – 70 let od jejího konce

Od 18. století se naší obci válečné události přímo nedotýkaly. Jen nějaké průtahy vojsk obcí, kdy musela obec vojáky živit. Mnohem větší dopad na obec měla až první světová válka. Mimo dopad rekvizic na obec a občany, 39 vojáků z obce padlo a osm se jich ztratilo na všech frontách této války. U druhé světové války se však na závěr války přenesly boje i do naší obce.

V našem okrese bylo v důsledku Mnichovské dohody odtrženo několik německých obcí včetně okresního města. Po zabrání a připojení Rakouska k Německu byla provedena mobilizace záložníků. V jarních měsících roku 1938 narukovalo osm ročníků a na podzim všichni ostatní od 20 do 40 let. S odjíždějícími vojáky se na naše nádraží přišla rozloučit skoro celá dědina. 15. května 1939 bylo časně ráno hlášeno „bubnem“, že v 7 hodin ráno zabere naši obec německé vojsko. Bylo hlášeno, že nikdo nesmí klást odpor. Obecnímu zastupitelstvu bylo nařízeno, aby předalo obec do rukou německého vojska. Celé zastupitelstvo čekalo v kanceláři, ale nikdo nepřišel. Jen ve Velkých Pavlovicích se ubytovalo vojsko ve školách, Orlovni a Sokolovni. Po 14 dnech, po zřízení Protektorátu, vojsko odjelo.

Po napadení Polska začalo válečné hospodářství. Tak jako v první světové válce byly 23. 9. 1939 zavedeny „enky“ (lístky na základní potraviny cukr, mýdlo, maso, mléko, chleba...). Všechny zbraně musely být odevzdány (lovecké, pistole...). Legionáři se museli vzdát všech funkcí. Vzniklo takzvané „vázané hospodářství“. Všechno veřejné zásobování bylo řízeno a nakupovalo se jen na povolení (palivo, stavebniny, šatstvo, obuv...). Bylo prováděno i několikrát do roka sepisování dobytka. V Praze vznikl spolek „Prispol“, který uzavíral s občany smlouvy na dodávky prasat, které musely vážit více než 120 kg. Hovězí se odvádělo do Velkých Pavlovic. Bylo předepisováno, kolik se má oset půdy, ale pak stejně po žních musel každý zemědělec přiznávat, kolik čeho sklídl. To však nestačilo a neustále byly prováděny kontroly v domech. Rozmohlo se však „ketaství a šmelina“ a domácí pálení lihovin. Vždy se občanům podařilo před kontrolami něco ukrýt a to pak bylo s velkým ziskem prodáváno na černém trhu. Za tyto přestupky však hrozily vysoké tresty.

V roce 1942 po spáchání atentátu na Říšského protektora R. Heydricha byli popraveni i dva učitelé, kteří učili v naší škole – Josef Jakob a Jan Peškař. V koncentračním táboře trpěl i občan Jan Kostrhůn, který se dožil osvobození. Tak jako v první světové válce, musely „rukovat“ i naše zvony, i ty nové z roku 1926 byly o Velikonočním pondělí roku 1942 sundány a odvezeny do cukrovaru ve Velkých Pavlovicích, kam se svázely zvony z celého okolí.

První obětí této války byl Jan Horčíčka, který zemřel při pracovním nasazení v Berlíně 16. 10. 1940 (nar. 1. 12. 1920). Dalšími byli naši občané židovského vyznání. V roce 1942 začali být svázení do sběrných táborů a poté pravděpodobně transportem zn. Ap 363 z Terezína odvezeni na východ a dne 18. 4. 1942 usmrceni – Kateřina Veisteinova, Matylda Druckerova (matka) a její synové Otta a Bedřich.

Výnosem okresního úřadu v Židlochovicích byly obcím odebrány „Pamětní knihy obecní“. Naše obec ji musela odevzdat 14. 1. 1941. Jakub Petrásek o tom přepsal příkaz tehdejších úřadů: „Tyto pamětní knihy neodpovídají svým obsahem... dnešním státoprávním poměrům tak, že jejich ponechání u obecních úřadů jeví se v této době nevhodným.“

Z nařízení ministerstva vnitra ukládám p. starostovi, aby pamětní knihy tamní ve stavu naprosto neporušeném odevzdal zdejšímu úřadu, který je hromadně odešle zemskému archivu k úschově...“. Před příchodem fronty k Brnu byly převezeny tajně na zámek Borotín a obcím neporušené vráceny 3. února 1946.

S prvním dotekem válečných hrůz se obec setkala dne 11. října 1944, kdy byl hloubkovými stíhači ostřelován vlak jedoucí od Kobyly. Ve dvě hodiny odpoledne, kousek od nádraží v Bořeticích jej napadlo letadlo, zasáhlo lokomotivu a osobní vagony. Výsledkem byli čtyři těžce a tři lehce ranění cestující. 20. 11. 1944 kolem 11. hodiny pozorovali naši občané množství letadel ve směru k Hodonínu. Na 50 bombardérů nalétávalo na Hodonín po vlnách a „sypalo“ tam svůj náklad. Jakub Petrásek o tom v kronice obce zapsal „...byl jsem v tu dobu s jedním pánem ve sklepě pod Kravíhorama. Od výbuchů v Hodoníně cihly ve sklepě tak vrzaly, jakoby hrozilo jejich sesutí“. Jeden z bombardérů se od svazu pravděpodobně pro poruchu oddělil, přeletěl obec a vysypal svůj náklad bomb kousek nad dnešní benzinku u cesty do Velkých Pavlovic, které se říkalo „Kopcem“. Ještě dlouho po válce tam byly obrovské krátery po bombách. V době bombardování bylo v Hodoníně i několik studentů z naší obce, kteří se však vrátili domů nezraněni.

Přišlo jaro roku 1945. Na konci března bylo již slyšet dunění děl od Hodonína a Břeclavi. To bylo známkou, že se fronta již přibližuje. Rekvirovací komise střídala jedna druhou. Odebírali se vozy, poslední zbytky obilí a dobytek. Lidé urychleně sázeli brambory, aby jim je nesebrali. Panské potahy ze dvora odvážely vše, co se odvézt dalo. Poslední zásoby obilí, stroje, dobytek někam k Židlochovicím. Statek pozemky neobdělával, nic nesadil ani nesel, neboť nebylo co a čím sadit. Velká část občanů, jen dělníci a řemeslníci, museli odjet kopat zákopy až ke Zlínu. 6. dubna se od Vrbice začala valit ustupující německá armáda a silnice k Pavlovicím byla skoro ucpána. V poledne se již v jednotlivých domech ukázali „kvartýrmachři“. Vojsko se v domech střídalo, ale všichni chtěli krmivo pro koně a jídlo (platili však tabákem, cigaretami...). 12. 13 a 14. 4. 1945 nestačil bubeník bubnovat. Všichni muži se museli dostavit k obecnímu úřadu. Polovina šla na příhlon rozšiřovat „járek“ a druhá šla do lesa kácet duby. Část Němců začala zakopávat děla a kulometry. To nahánělo občanům hrůzu, neboť budou-li se tu Němci bránit, tak nás „Rusi“ rozmašují. Ženy zakopávaly vše, co nebylo ještě schované. Lidé si již dopředu připravovali úkryty na Příhloně, ve Zmoli, v Komárku, na Odměrách... a někteří ve sklepech pod Kravíma horama.

V sobotu 14. 4. 1945 po poledni bylo možno pozorovat nálet letadel na Pavlovice. O 12.30 hod byla letadla již nad Bořeticemi. První letadlo přiletělo od Bílovic. Cyril Lebeda vyprávěl: „Ležel jsem na Záhumenici pod Kovářovým stromem a pozoroval letadlo letící od Bílovic ve směru na kostel. Nad Záhumenicemi se z něj vysypalo hnízdo“. Ruské letadlo, stíhací bombardér Šturmovik, měl ve výzbroji pod křídly kazety, v kterých

mohlo být až několik stovek malých 2kg bombiček. Jednu kazetu vysypal právě nad Záhumenicemi. To bylo to hnízdo. Bombičky začaly padat na první domy. Jedna z nich padla na dům Grúzových (dr. Ant. Grúzy, celá rodina se schovávala v domku), ale nevybuchla a zůstala na půdě v seně, druhá vybuchla na cestě Pod zahrady před starým sklepem, kde zabila Bohumíra Dufka, Václava Kuchyňku a zranila paní Švástovou. Jedna padla do šopy s uhlím Bařinům v Jerišku. Další padly na starou školu a kolem „staré“ školy, kde na silnici byla zabita stařenka Hajmonová a zraněna její dcera. Několik zásahů dostala i škola. Kostel měl ve střeše pět velkých zásahů a ve zdivu 10. V kostele se našlo pět nevybuchlých bombiček. Půl střechy věže bylo uraženo. Vyhořelo 13 domů, dvě stodoly, obecní hostinec a statek. Sedmnáct domů bylo silně poškozeno. Boje o Bořetice trvaly 36 hodin. V neděli 15. dubna se o půlnoci začaly valit ruské tanky, auta i trén od Vrbice a Bílovic. Podle Jakuba Petráska jich byly tisíce. Po 14 dnech přijel letecký štáb i s letadly. Letci a důstojníci se ubytovali od „Multné“ až po Floriánek. „Niva“ byla letištěm. Letadla byla zamaskovaná v zahradách domů. 11. 5. 1945 se přesunuli do Prahy. Již 26. dubna 1945 sestavil řídící učitel Václav Šanda „revoluční národní výbor“ v tomto složení: Jakubec Petr – byl zvolen předsedou revolučního NV, členové – Pazderka Hynek, Vaněček Karel, Frolich František a Šťavík Josef. Protože obecní kancelář vyhořela spolu s hospodou, byla provizorní kancelář zřízena v „nové“ škole. Ihned po osvobození muse-li naši občané pracovat pro RA (Rudou armádu). Procházel se katastr a pohřbívali se padlí. Němečtí vojáci byli pohřbívaní na místě, kde byli nalezeni. Sovětští byli svázeni ke kostelu. Koně byli zahrabáváni na místě. Nevybuchlá munice se v terénu označovala a pak svážela ke kostelu na plácek před dům obuvníka Šebesty. Hned RA potřebovala 70 mužů na odklizení trosk a opravu mostů v Břeclavi a Hodoníně, hned odvážet

munici, mouku a chleba k Brnu. Koní nebylo, a tak se jelo s kravkami. Chodil se pást dobytek na Trkmanec. To vše musel zajišťovat nový národní výbor a musel to občanům přikazovat. Jakub Petrásek o tom napal „*To bylo hurá a vždycky to odnesli členové revolučního národního výboru*“. Za války byl nasazen na práci v Německu Jan Horčíčka, který tam byl zabit při bombardování. Při osvobození Bořetic padlo 10 vojáků RA. Ti byli svezeni ke kostelu a pohřbeni do dvou hrobů v kostela. Po zřízení centrálního pohřebiště v Hustopečích byli převezeni tam.

Při přípravě knihy jsem zpracovával kapitulu o přechodu fronty. Dostal jsem kontakt na paní Soňu Holečkovou, která uměla pracovat s Centrálním vojenským archivem v Podolsku pod Moskvou a ta tam vyhledala, že u nás padlo 10 vojáků RA (podle údajů v našich kronikách to bylo šest), vyhledala jejich jména, vojenské zařazení, data narození a odkud šli do války.

Jednou z obětí této války byl i syn bývalého starosty, písmáka a kronikáře Jakuba Petráska, Cyril Petrásek. Byl nasazen na práci nejprve do Německa a později do Štýrského Hradce, odkud přešel do Jugoslávie k partyzánům. Padl prý 29. června 1944. Nepomáhalo žádné úřední ani osobní pátrání a stal se nezvěstným. 11. 5. 1947 mu byla na „staré“ škole odhalena pamětní deska za účasti 80 vojáků z hodonínské posádky, Orlů, Sokolů, Junáků a množství lidí z obce a okolí.

Prameny

PETRÁSEK, Jakub. Obecní kronika 1924–1947.

Vzpomínky autora a občanů.

Archiv autora.

Václav Petrásek

Druhá světová válka

Fronta se blíží. Finanční příslušník Jan Kunc mě vyzval, abych s ním šel zítra 10. 4. 1945 na strážní věž k Vrbici podívat se, jak se blíží fronta. Zítra v 6 hodin jdeme.

Je 6.30 a financ nejde. Říkám manželce: „Jdu napřed, pošli ho za mnou“. Přijdu až na věž a hledím k Břeclavi. V tom z Vrbice přiletí dvě stěly, jen zasvíští kolem uší. Věž měla tři patra a já po žebříkách sjel, ne slezl. Sjel jsem dolů, kalhoty na obou stranách rozervané a byl jsem rád, že mě žádná kulka nezasáhla. Plazil jsem se do příkopu a prchal domů. Druhý den mě německý voják žádal o prodej jednoho litru vína pro hejtmana, že má narozeniny. (Byli u mě hejtman, tři feláci a na dvoře vůz s tunou ekrazitu s dvěma koňmi a kočím.) Řekl jsem, že žádné víno nemám, ale půjdu ke kamarádovi a přinesu. Měl jsem víno ve stodole a šel jsem jako ven a přinesl jeden litr. Na dotaz, co za něj, jsem řekl, že je zdarma. Tak mu jej zaneste, říká felák. Hejtmanovi jsem poblahopřál k narozeninám a podal mu víno. Nalil do dvou sklenic, mě podal jednu a připil s podotknutím: „Toto nám bylo zapotřebí, co se stalo“. Já jsem Alsasan, více Francouz než Němec, profesor, krátkozraký a toto už prodávám tři roky. Jsem velitelem destruktivního oddílu, ale po porážce německé armády u Caricynu (Stalingradu) jsem ještě nikde nedal rozkaz k položení náloží. Čekám, že budu za to volán k zodpovědnosti. Mám u sebe věrné. Zítra čekat nálet na vaši obec. Děti pošlete do polí. Není to pro ně. Vy jako voják jděte po obci a všechny občany o tom uvědomte. Bude po asi v 11 hodin. Já dám rozkaz, aby vozy s nákladem ekrazitu vyjeli mimo obec. Byla

by to katastrofa v případě zásahu. Druhý den byl skutečně nálet ruských letadel. Po náletu shořely tři domy a dvě stodoly a mnoho střech bylo poškozeno. Nálet byl v 11.30 hodin. Letadel při náletu bylo šest. Padli: V. Kuchyňka, B. Dufek a Ver. Hajmonová. Dva hoši, ženatí jeden rok a babička 78 let. Po příchodu domů hejtman říká: „To ještě není všechno“. Ještě dnes přiletí znovu. Skutečně, v pět hodin jeden letec přiletěl a zranil J. Kuchyňku a zabil mu jednoho koně, když vezl ze sklepa víno, který chtěl před ruskou armádou ze sklepa odvézt domů. Druhý den říká hejtman: „Odejděte mimo obec, dnes přijde Rudá armáda a bude přestřelka“. Dal jsem jim klíče od domu, aby když odejdou, zamkli dům a klíče dali na světlík nade dveře. Ten den 13. 4. k večeru jsme viděli, jak z Vrbice do Kobylí sjíždějí ruská vojenská auta a vozy. Druhý den 14. 4. byla sobota a celý den se střílelo. My jsme byli ve sklepě J. Kuchyňky u nádraží. Bylo nás tam 45. Rodiny Kuchyňkových, Mlýnských, Borkovcových a Pazderkových. Děti spaly v kádích, kde měly peřiny, a nad námi nad sklepem byl postaven těžký kulomet Němců a mezi sklepy v uličce byl německý poručík, který přijímal hlášení spojky. V 10 hodin večer jsme vyslechli hlášení spojky: „Pane poručíku, nepřítel se blíží směrem Velké Pavlovice, nařizen ústup směr sever“. Bylo slyšet stěhování kulometu a klid. V 10.30 hodin klepání na dveře s rozkazem: „Otvíraj dveře, ili strelat“

budu". Přišli naši osvoboditelé, prohledali sklep a zjistili, že tam není žádný Germán, popili vína a odešli.

V jednu hodinu v noci jsme se šli se synem podívat, co se stalo za naší nepřítomnosti po 24 hodinách dělostřelecké přestřelky. Ulice byly plné vojska, vozů s koňmi a aut Rudé armády, takže jsme se prodírali podle zdí domů přes zahrádky. Klíč od domu byl nade dveřmi, kam jejdali odcházející Němci. V kuchyni seděli dva Rudoarmějci, kteří vešli rozbitými okny. Po přivítání se nám představili: kapitán Ševčenko a Ivan Belpanin, vojnín. Žádali nás o jídlo. Nenašel jsem nic, ježto chléb zůstal u pekaře, odkud se po náletu již nepřinesl, a vejce od slepic z komory i se slaměnkou zmizely. Po ohlášení, že nemám ani kousek chleba, prohlásil kapitán, že pod postelí je košík s vejci, abych jim je usmažil. Jednalo se o vejce kachní, kterých bylo 18, a krůtí, kterých bylo 22. Usmažil jsem jim šest na pánvi a kapitán je snědl bez chleba a nařídil o novou dávku pro Ivana. Potřetí žádal ještě o další pro sebe. Když jsem dal poslední kachní na pánev, řekl jsem synovi, aby krůtí zanesl na půdu a schoval je pod slámu. Vtom přišel do kuchyně třetí vojnín a žádal jíst. Po prohlášení, že už nemám, co bych jim podal, kapitán říká, že ještě v košíku nějaké je, a já mu tvrdil, že košík byl prázdný a že jsem ho vyhodil. Vejce krůtí si žena velice vážila a já se obával, že by se hněvala, a proto jsem je schoval.

Druhý den se u nás v zahradě usídlila autoposádka s granáty v počtu 16 mužů a poručík. Byli to kozáci ze Zakavkazí (Kazaši, Turkotataři). Byli to lidé málo kulturní a zlomyslní. Byli u nás devět dnů. Po nich k nám přijela radiostanice, s velkým vozem a nabíječkou baterií. Byli to velmi hodní hoši, inteligentní. Byli u nás sedm dnů a žena jim vařila jako pro těch 17 předchozích, ale s rozdílem, že si zásoby jídla sami přinesli, kdežto předešlí si rozkazovali vařit naše slepice a jíst náš chléb a přesto byli ještě hrubí. Denně přinesli zásoby a nám nabízeli i společné stolování. Když jsme porazili vepře a jedli s námi vepřové maso, byli velmi vděční a nabídnuté víno pili velmi inteligentním způsobem. Když odjížděli na další místo do Židlochovic, napsal vedoucí na dveře domu „Radiostanice“ a řekl: „Budeš mít od nevídaných hostů pokoj“. Špatní se velice bojí tohoto nápisu a hodných se nemusíš bát. Velice srdečně se loučili a děkovali za pohostinnost. Čest jim. Byli tři starší a dva strážní.

Střecha domu byla střelbou poškozena a museli jsme vyměnit nějaké krovy a trámy a celou krytinu. Jinak jsme Bohu díky přečkali válku ve zdraví.

Z pozůstatosti Ignáce Pazderky, Bořetice č.p. 18.

přepsal Václav Bukovský

Kronika a kronikáři obce Bořetice

Kronika obce Bořetice je vedena od roku 1924. Bylo o tom rozhodnuto na schůzi obecního zastupitelstva 7. února 1924, na které byl prvním kronikářem zvolen Metoděj Grůza (zemřel v tomtéž roce) a letopisecká komise ve složení Jan Machač ml. a Petr Jakubec.

V prvním zápisu do kroniky napsal druhý zvolený kronikář Jakub Petrásek: „Zákonem Republiky československé ze dne 30. ledna 1920 nařízeno všem obcím povinně vésti „Kroniky“ či „Pamětní knihy“, v nichž mají se zaznamenati a zachovati místní dějiny pro oživení vzpomínky žijícím a pro poučení se a vyvarování chyb budoucím [1]. By vyhověno bylo zmíněnému zákonu usneslo se obecní zastupitelstvo v Bořeticích ve schůzi konané dne 7. února 1924 založiti pamětní knihu obecní, jejímž úkolem má býti nejen popis dějů přítomných, ale i pozvednouti oživení lásky k rodné obci u všech občanů [2]. Úvodem podány jsou některé významnější události z let minulých, které se nesmazatelně vtiskly v paměť lidskou, a tak ústním podáním či jiným způsobem zachovaly se až na naše doby“.

K 31. 12. 2014 se vzdal funkce kronikáře obce Bořetice pan Stanislav Pazderka a od 1. 1. 2015 jmenovalo zastupitelstvo obce do funkce kronikáře pana Václava Petráska, dlouholetého starostu obce Bořetice.

Prameny

1. PETRÁSEK Jakub. *Kronika obce, čili pamětní kniha obce Bořetic od roku 1924 až 1947*, s. 5
2. Zákon č. 20 z 30. 1. 1920.
3. *Zápisky kronikářů Jakuba Petráska a Bohumila Petráska.*

Václav Petrásek

Grůza Metoděj	zemřel v roce 1924 a nezačal kroniku psát		
Petrásek Jakub	nar. 8. 12. 1877	zem. 12. 2. 1953	1924–1948
doba okupace	psát kroniky bylo zakázáno a byly odvezeny		
Komárková Zdenka (učitelka)	nenapsala nic		1948–1956
Šebesta Cyril	nar. 8. 4. 1915	zem. 28. 8. 1984	1956–1972
Petrásek Antonín	nar. 18. 1. 1930	zem. 22. 3. 1983	1973–1982
Padalík Jan	nar. 30. 12. 1916	zem. 27. 5. 2010	1983–1989
Petrásek Bohumil	nar. 17. 4. 1927	zem. 26. 7. 2012	1988–2010
Pazderka Stanislav	nar. 5. 9. 1940		2010–2014
Petrásek Václav	nar. 10. 9. 1939		od 2015

Jak se dělávalo na vinohradě Vinařův rok ve vzpomínkách

Brzo zjara se stříhalo, a to stříhávali enom strýci, kdepak ženský a stříhat vinohrad, to by bylo brzo po něm, dyť temu nerozumí. Ale naši susedka tetička Kačka stříhávaly, tá to uměly. Potem se vázalo rýví do otýpek a vynášelo. Říkávalo se: kolik je otýpek rýví, tolik bude věder vína. Šla sem na to rýví do našeho vinohradu v Hájku a abych si zkrátila cestu, šla sem přes Frolichovu Kravihoru. Stařeček Frolich tam to rýví vázali taky a ty otýpky dávali k rúně. Přísně se na mě podívali a povídali: „A tadyto vede cesta?“ „Strýčku, nezlobte se na mě, ale přes tú vašu Kravihoru je to nejbliž, ale až půjdu zpátky, vezmu vám nekerů otýpku dúle.“ „Tož to možeš tadyma jit,“ řekli stařeček.

Strýc Padalík vezli hlubokú cestů od Veselých rýví s kravama. Tetička šly za vozem a šlajfovaly. Sem tam utrhyly trochu trávy do klína, eště ji ani moc nebylo. Ptám se: „Čemu to trháte, už máte húsata?“ Ale nemám eště nic vylíhnutý. Trhám křupík, jatelinku a kopřivy. Uvařím z toho špenát k obědu“. Strýc povídají „To je enom tráva. Tetička Kadlečka tá chytnú divokýho králíka, strčí ruku do jeho díry, vytahnú ho ven, dajú mu za uši a v poledně je paprikáš k obědu.“ „To bych já nedokázala,“ povídaly tetička. „Ani já né,“ řekla sem a šla znova po Frolichovej Kravihoře a vzala sem dúle dvě otýpky rýví.

Než se začala kopat postnica, napřed se rozvezl hnůj, ten byl u vinohrada naveženej už od podzimka. Rozvážel se na kolečkách nebo na tračiči a kde se nedalo jet, tam se musel hnůj nosit. Buďto na nosítkách, to museli nest dvě, a někdo v koši nebo v plachtě na zádech. Strýc Janek ho nosili ve velikéj putně a sused mu povídají: „Co matleš putnu od hnoja, tá je přece na vinobraní.“ „Já vím, ale dobře se to v ní nosí. Táto bude už enom na hnůj a do vinobraní mě Vincek udělá novú“. Potom se ten hnůj zakopával jak postnica a někdo ho zas zarýval do jářů. A co sme měli na svačinu a oběd? Chleba, špek, oškvarky, víno a vodu z čepáka, protože nekerý ženský víno nechcely a voda byla taky na umytí ruk. Tyto práce byly ve vinohradě tá nejhorší práca, těžká a špinavá.

Potom, až se všecko na polách zasadilo, poklúkali sme ve vinohradě kolí. Byla sem ve vinohradě na Kopci a už sem to měla hotový. Šli kolem stařeček Kadlec a povídají mě: „Tož poklúkáš, děvčico?“ „Už to mám hotový, stařečku“. Oni přivřeli jedno oko, dívali se na ty řady a povídají: „Je to nakřivo, kolky trčijú jeden na tú stranu a druhaj na jinú. Tak zaklúčený kolí, to bych neznesl.“ Odpověděla sem „Ale stařečku to je dobrý, enom aby bylo k čemu vinohrad přivážat“. Potom se vinohrad kopal podruhy, menšíma motykami – ohřeblama.

Koncem května se začalo smítat, ale to sem moc ráda nedělala. Maminka mě to učily. Prva vyčistit hlavu, vytrhat z ní všecky drobný cúnky, aj dyž mají hrozny, a potem už enom výplevu vylámeš a je to. Tá smítka se brala všecka dom na krmení. A vinohrad velikej, roztáhanaj. Honem ho povážat, protože se musí šplíchat a nedalo by se tam chodit. Vázalo se pantama z režnej slámy. Snopy se musely před vázáním namočit, aby se sláma nelámala. Namáčela se v járkách a tam se po ni šlapalo, aby změkla. Vodu na šplíchání sme brali z jářka, kýblama se nanosila do kanóna na vozi. Deň před šplícháním sme namočili do kýbla vápno a stařeček tihlů rozdrtili na schodku modrú skalicu a namočili ju do druhýho kýbla. Ráno se do vody v kanóně skalica a vápno nalílo. Byla to pěkná modrá barva. Strýci šplíchali a tetičky jim v putýnkách donášely postřik. Povídali tetka Bětka u našeho: „Já z toho šplíchání mám dycky strach. To je tolik krámů na tem vozy a eště se neco zapomene nebo poláme a nebo se ztratí rozprašovač aji s jehlů a ten můj starej je potem steklej jak čert. Tak si

dycky oddechnu, až je po střikání“. Stařeček Cyril šplíchali ščetkú. Měli v putýnce trochu skalice a každů hlavičku pěkně pokropili. Jednú sem jim řekla, dyž sem šla okolo: „Pomož Pánbů, stařečku. To máte výhodu, ani se vám konva neucpává, ani rozprašovač neztratí“. Šplíchalo se až do svatej Anny, každých devět dní a ty vinohrady byly víc modrý jak zelený.

Potem se vinohrady naposledy pokopaly, uhrabaly a povážaly. Všecko muselo byt hotový do svátku narození Panny Marie – šest týždů do vinobraní, kdy se dělalo zarážení hory. Potem už hlídali vinohrady hotaři a nikdo do vinohradů nesměl ani vkročit. My děcka sme z těch hotařů měli velikej strach. Hora se otevřela, až rozhodl obecní úřad. V ten deň se všecí nastrójili, na voze dali kadě, do nich putny a putýnky, svačinu aji s obědem a taky děcka. Ve vinobraní se obědy nevařily. Navečír odcházely tetičky trochu spíš dom a vařily večeru. Celá dědina jela zbírat.

Před vinobraním se ve sklepe uklízalo, zamáčely se kadě a kerý byly moc rozeschlý, tak se zavezly do Svodnice. Vypláchly se bečky, natíraly se na nich obrůčky a celej sklep se vylíčil vápnem. Tech presúzů pod Kravihorama tenkrát toli nebylo. Sklepy byly v břehu, enom stěna s dveřama a za nima šija do sklepa. Celá stěna byla obrůstlá trním a psím vínem, sotvá bylo dveře vidět. Před sklepem trávník, enom cestička ke dveřám ušlapaná. Vedle dveří na kolkách deska pro posezení, a dyž bylo horko, byl tam chládek. V nedělu tam po požehnáni chodili strýci a popíjali víno, ale každý svoje, kerý si donesli v sotůrkách, a vykládali si. Na podzim si nosili po kapcích dyňový jádra, moc rádi jich lúpávali.

Při vinobraní se hrozny řezali křivákama do putýnek. To byla práca tetiček a děcek. Strýci nosili velké putny, do kerých se hrozny z putýnek sypaly, a ti je potom odnášeli k vozom na úvratí pod vinohradama, na kerých byly kadě, do kerých se hrozny sypaly. Potem jich odváželi ke sklepom, kde se hrozny mestovaly mestůvkama. Nekeří vinaři, keří měli málo vinohradů, míchali červený hrozny s bílýma. Tí větší už měli mlýnky, hrozny mleli a už dělali víno bílý a červený. Potem se presovalo na velkých dřevěných presech. Tí, co je neměli, presovali u susedů. Z mláta se dělál grůl. Nalílo se na něj vody a nechalo se to kvasit. To bylo pití i pro děcka a tetičky. Pil se na polách, dyž bylo velký horko. To všecko byla práca strýců. Dyž víno kvasilo, nesměli sme my děcka do sklepů chodit, abysme se neudusily. Na svatýho Jána Evangelisty před koncem roku se nosilo víno světit do kostela. Po mši si posvěcený víno hospodáři nosili dom, kde si ho zavdala celá rodina, aby byla zdravá, a zbytek se nosil do sklepů, kde se trochu odlílo do každéj bečky, aby se víno nekazilo.

Tak se to dělalo, dyž sem byla malá. Dodnes si na to ráda zpomínám.

Splacená pohostinnost

V polovině října 1944 jsem jako obecní tajemník v 9 hod večer vyřizoval sousedovi J. Hrabolovi nějakou záležitost a u druhého stolu u dveří spisoval štábní strážmistr Káňa s R. D. nějaký protokol na stroji. Vtom se otevrou dveře a na prahu se objeví mladý člověk široké slovenské tváře s bolestným úsměvem. S hrůzou jsem zpozoroval, že se jedná o ruského zajatce, a proto sem se rychle zvedl a on nepokročil dovnitř. Oběhl jsem stůl a vystrčil jej do síně a hned na něj rusky, co je zač. On že jde prosit o nocleh. Vysvětlil jsem mu, že vlezl do obecní kanceláře a že je tam četník, který by jej musel sebrat. Že prý jej neviděl. On byl kryt při otevření dveří. Řekl sem mu, aby šel zatím naproti za stodolu, že po úřadování se pro něj stavím a vezmu jej domů. Namítal, že prý jestli ho nechci zradit.

Klíče od kanceláře ležely jako vždy na stole, když měli četníci více práci v kanceláři. Já vždy odešel, oni zamkli a klíče dali ke starostovi, kde jsem je ráno vyzvedl. Doufal jsem, že H., který byl taky v ruském zajetí, odejde za mnou. Ráno mě přišel říct, že se Káňa po mně ptal a že mu řekl, že jsem vystrčil za dveře chlapa a že to byl asi Rus a že jim se nevrátil. Št. strážmistr Káňa byl ze Šitbořic, ale měl za ženu Němku a dceru posílal z Velkých Pavlovic do Hustopeč do německé školy. Ježto bylo po Heydrichiádě, měl jsem obavy z následků. K mému štěstí to neudal, jen při příležitosti za přítomnosti strážníka Oldřicha Chládky mě varoval. Zeptal jsem se jej, je-li Čech, což odpověděl, že ano. Řekl jsem mu, že o takových věcech se nemluví. Po cestě jsem Rusovi řekl, aby nemluvil, nevím, kde kdo stojí. Při polovině cesty se mě ptal, kam jej vedu. U jednoho domu jsem ve tmě proti zdi zahlédl postavy, které nás sledovaly až k mému domu. Po příchodu domů se prvně poklonil křížem na stěně a pak všem domácím podával ruku. Byl velmi hladový, povečeřel s velkou chutí a nato popil vína. Na dotaz, kdo je a kam jde, řekl, že před 14 dny utekl z Německa, což prokázal i lístkem na jídlo, kdy byl naposledy provaknut a že by se chtěl dostat do Polska. Spojit se s RA a bojovat proti Němcům. Na dotaz, jak to u nich vypadá, řekl: je mi 28 let, jsem svobodný, rodiče žijí, jsou oba v důchodu, jsem čtyři roky na vojně. Já jsem se narodil již v tomto režimu, tak nevím, zda to bylo lepší dříve, nebo nyní. Jsem traktoristou kolchozu a vydělával jsem dost. A rodiče? Když jsem byl malý, vždy se zavřeli do komory a nadávali. Po otázce, proč se zavírali do komory, říká: „U nás mají i stěny uši“. A nyní zase nadávají, že když byli mladí, jim půdu vzali, a když jsou staří, dali jim půdu jako důchod. Otec při 60 letech dostal 1,5 ha a krávu z kolchozu a musí odevzdávat jeden litr mléka kolchozu, matka při 55 letech obdržela 1 ha půdy a prasnici a musí z každého vrhu odevzdat dvě selata na kolchoz. To je jejich důchod. U nás zemědělci nemají peněžní důchody (to bylo za vlády Stalina). Pak jsem mu vysvětlil nemožnost přejít do Polska přes Valašsko pro dvojí obsazení slovenských hranic. U nás Němci a na druhé straně Slováky. Jedině by se mohl dostat středem Moravy. Co ale bude ztíženo tím, že dále už nebude kukuřice, kde by se mohl přes den více kryt. Pak sem mu navrhl trasu přes ždánské lesy na Bučovice a v krajním případě v tamějších lesích jsou z doslechu partyzáni a jejich velitel prý je Rus. Ráno brzy vstal, nasnídal se a ve tři hodiny se měl k odchodu. Na cestu jsem jej vybavil jídlem a penězi a napsal jsem mu trasu česky a německy, jak bylo na obecních tabulích. Ježto říkal, že umí německy i číst latinku. Ještě žádal moji adresu, že když se vrátil s Rudou armádou, že by mě navštívil. Tu jsem mu nedal z obavy, že by ji při případném dopadení u něj našli. A já s rodinou bychom si to mohly odpykat. Prošel? Nevím.

Příštím rokem nám přišla zpráva, nevím, zda pravdivá, že v lesích ždánických byli zrazeni a zlikvidováni partyzáni. Ty lesy jsem mu ukázal při loučení za naší obcí, kam sem jej zavedl. Přišel tam? Zůstal tam? Prošel? Nevím se, záhada....

Na dotaz o partyzánské činnosti na Ždánicku jsem dostal odpověď z MěÚ Ždánic. V lednu 1945 byla vytvořena v okolí města asi šestičlenná partyzánská skupina s názvem Olga. Žádnou velkou činnost sice neprovozovali, někdo je přece jenom udal a německá vojenská služba a četnictvo je tam napadly. Podařilo se jim však pod rouškou tmy zmizet, nikdo nebyl zabit. Takže asi Rus cestoval přes Moravu dále do Polska.

Přiložím k tomuto dokumentu svůj chlapecký zážitek. V pondělí 15. dubna 1945, první den, co v obci byl již Rudá armáda, jsem asi v 11 hod krácel do sklepa pro víno. V polovině cesty k Němčičkám jsem uviděl v příkopě shořený polopásový transportér, který měl zapřaženo dělo. Posádku činili čtyři muži, všichni však již mrtví a ohořelí. Řidič zůstal zaklíněn u volantu, vedle sedící muž vypadl na silnici, ale již neměl sílu se od vozidla vzdát. Další dva byli zranění asi o trošku méně, jeden se odplížil asi 12 m do příkopu, druhý podobnou vzdálenost na vedlejší pole, oba asi vykrváceli a uhořeli. Celá posádka přijela do obce a v sobotu odpoledne se usadila za mlýnem a ostřelovala cestu k Vrbici. V neděli odpoledne již bylo jasné, že musí ustoupit, sbalili se a odjížděli k Němčičkám. Ruští dělostřelci je zahlédli v dalekohledu, přesně zamířili a byl konec. Byl to hrozný pohled ani ne 13letého kluka, který viděl krev jen při zabíjačce.

Čtyřicet pět let se muselo o Rudé armádě mluvit jen v superlativech – hrdinové odvážní, houževnatí ve snaze ukončit hitlerovské řádění. Do určité míry to byla i pravda, ale měli také i svoji druhou stranu: Hospodář J. Pazderka přišel v pondělí ráno domů, aby pokrmil, podojil a ošetřil domácí zvířectvo, když vešel do stodoly pro krmivo, obstoupili jej tři vojáci. Přišel mladý poručík, přiložil pistoli na prsa a přikázal: „idi chazaj“, a tatínka vystrkal za vrata. Ve stodole měla rodina úkryt, ve kterém byly uloženy sváteční obědy, ložní prádlo, uzené maso, slanina a rozpuštěné sádlo. Skoro všechno bylo vybrakováno. Když se měla rodina obléct v neděli na mši svatou, nebylo si co obléct. Podobných případů jistě nebylo málo. Známé rčení „davaj časy“ prokazovalo, že vojáci často měli na rukou dvoje i čtyři náramkové hodinky. Také po obci se rozvinula informace, aby se děvčata a mladé ženy před večerem a v noci po ulicích nepohybovaly. To byla druhá stránka hrdinné statečné RA.

Podle H. Pazderky, který zapsal ve svém rodokmenu

S. Pazderka, Olomouc, léta páně 2015

Ohlédnutí za padesátými léty III - rok, který je označil

Samozřejmě mám na mysli rok 1950, kdy mi bylo už 19 let a já celkem zodpovědně navštěvoval oktávu hodonínského gymnázia („maturitní ročník!“) neboli – v řeči komunistického ministra školství Zd. Nejedlého – „čtvrtý ročník střední všeobecně vzdělávací školy“. Již o rok dříve náš svobodomyšlně uvažující ročník vstoupil na pokyn třídní profesorky Lubomíry Damborské zcela kolektivně do ČSM, aby se zabránilo zbytečným politickým vyhazovům ještě před maturitou.

Jakési předznamenání tomu roku vytkla jedna lednová událost. Bylo to 18. ledna 1950, když jsem si cestou na ranní vlak do Hodonína (ještě za tmy, asi o půl šesté ráno) přes Dědinu všiml, že u Kubíků v domě jsou rozsvícená světla a že před vchodem stojí velké černé osobní auto. *To vypadá na estébáky*, napadlo mi, ale vzápětí jsem tuhle myšlenku odmítl a uvažoval opět o tom, zdali stihnu vlak. Teprve po čase jsem se dověděl, že toho dne byl opravdu zatčen Tonda Kubík, tehdy 27letý, ale také 20letý Olin Sadílek a o generaci starší Jan Machač z domu č.p. 9, jež mu byl pak o rok později soudně zabaven a v době totality sloužil obci jako sídlo místního národního výboru (MNV) a také, ve druhé polovině jako pošta. Po kruté vyšetřovací vazbě byli všichni tři teprve na jaře 1951 odsouzeni za rozvracení republiky či velezradu – oba starší na 11 let a Olin, blízký nezletilosti, na šest let žaláře. Jejich „napojení“ na brněnskou odbojovou skupinu Petra Křivky lze dnes chápat jako příspěvek malé obce Bořetic k III. odboji. Pro úplnost věci bych se měl však zmínit i o osudu svého vrstevníka Jožky Damborského (1931–1953), emigranta Jožky Jáchyma (9329) či politického vězně Stani Frolicha (1921–1998). Mladší generace patrně už o nich nebudou nic vědět...

Jaro 1950 bylo slunečné, já však musel vysedávat více doma a připravovat se na maturitu. Písemné zkoušky z českého, ruského a latinského jazyka byly v dubnu, ústní (čeština, latina, ruština, přírodopis, občanská nauka) koncem května. Úlevu jsem hledal spíše ve volejbalu na „našem“ hřišti na Příhoně, než v četbě soudobých komunistických nebo kolaborantských novin. Rozhlasový přijímač, s možností „chytit“ vysílání Svobodné Evropy nebo Hlasu Ameriky jsme ještě doma neměli. A ten náš svět politiky se mi začal prostě hnusit. Tím pádem mi ale ušlo například, že 16. března 1950 byl z ČSR vyhoštěn apoštolský nuncius Vatikánu Ottavio de Liva (něco jako velvyslanec) a papežský stát byl komunistickou propagandou stále výrazněji označován jako nepřátelská mocnost (!). O čtyři dny později přinutila strana a vláda některé římskokatolické biskupy, aby složili přísahu věrnosti lidově demokratické ČSR. To vše jsme se mohli z novin dovědět. Byly ovšem události natolik utajené, že i Svobodka o nich byla s to informovat až za několik dní. Kupříkladu estébácká Akce K, která vypukla začátkem dubna 1950, při níž byly „vyklizeny“ četné mužské i ženské kláštery, a jako peleše nepřátelské reakce ve skutečnosti zrušeny: jejich majetek zestátněn, movitosti – cenné archivy, knihovny a výtvarná díla (např. Vyšebrodský oltář s devíti gotickými deskovými obrazy) rozvezeny. Řádoví bratři byli pak internováni v Broumově nebo Zlatých Moravcích, sestry například ve slezské Dobré Vodě. Podrobnosti o tom jsem se dovídal až hodně později, a to od bývalého místního obchodníka Rudolfa Mlýnského, s nímž jsem se tu a tam na kus řeči zastavil cestou z nedělní mše,

nejraději před Mazurkovou stodolou, u transformátora, kde nás nemohl nikdo z udavačů, ani Frgula N., odposlouchávat. Pan Mlýnský měl totiž mezi svými sourozenci hned dva bratry v kongregaci Těšitelů, kteří sdíleli tento osud s ostatními, až do sametové revoluce.

Toho roku jsme si vlastně už poněkud zvykli na existenci cenzury a – bohužel i na to, že člověk může být na dva roky zavřen za nelichotivý výrok o některém představiteli naší strany a vlády nebo SSSR, za prachobyčejný hospodský vtip. V tom, i v přívalu lživé propagandy, si byla 50. léta podobná s nacistickou okupací, jejíž krutost jsme ovšem tehdy jako děti nemohly pochopit. Byl jsem však duše romantická. Jako desetiletý jsem za nejhorší heydrichiády snil o tom, že jednou budu slavným advokátem, který dokáže svou brilantní obhajobou zachránit nevinně odsouzeného. A nyní, jako devatenáctiletý před maturitou jsem z podobných pohnutek, ale již veřejně a oficiálně uvedl, že budu katolickým knězem, že po maturitě půjdu dále studovat teologii do biskupského alumnátu v Brně. Písemnou přihlášku jsem podal spolu se svými kamarády, Tondou Suským od nás a Zdeňkem Němcem z Terezova. Důvodů bylo více. Chtěl jsem samozřejmě jednou, po pěti letech studia, horlit z kazatelny některé jihomoravské farnosti proti komunismu nebo trávit další dny svého života v obtížných misiích, někde v Africe, ale zarazilo mě již sdělení někdejšího alumnátního rektora v Brně (po maturitě, asi začátkem června 1950), že tamní ústav se zavírá a že od té doby jediné povolené, státem řízené bohoslovecké učiliště bude v Litoměřicích, kam on naše přihlášky musí předat. Smutně jsme se rozhlédli po ztichlé budově a po parčíku před ní, na Antonínské ulici, a již tam jsme se všichni tři zařekli, že do žádných Litoměřic nepojedeme. A při tom zůstalo i nadále, třebaže se naše cesty rozešly.

Nezapomínejme však při tomto vzpomínání aspoň na ty nejvýraznější dobové souvislosti! V dubnu 1950 byla řeckokatolická církev na Slovensku (Prešov) donucena spojit se s církví pravoslavnou. V téže době se ministrem obrany stal Alexej Čepička, Gottwaldův zeť. V květnu byla zahájena obrovská propaganda na obranu míru. 18. května byl schválen nový vysokoškolský zákon, který mimo jiné odboural zbytky akademických svobod. 20. května bylo zřízeno zvláštní ministerstvo národní bezpečnosti, v čele s L. Kopřivou. 24.–27. května proběhl IX. sjezd KSČ, který dovršil stalinizaci vládnoucí partaje. A vrchol všeho: 31. května až 8. června se v Praze konal politický monstrproces s doktor-kou Miladou Horákovou a její skupinou, při němž padla řada rozsudků smrti. Samotná protagonistka skončila na šibenici. A na Dálném východě, vpádem Severní komunistické Koreje na demokratický jih začala v červnu korejská válka, jíž se zúčastnili i tzv. čeští dobrovolníci.

Aniž bych to všechno bral příliš v úvahu, podal jsem ještě během června 1950 novou přihlášku k vysokoškolskému studiu do Brna, ten-

tokrát na obory psychologie a filozofie na filozofické fakultě tehdy ještě (!) Masarykovy univerzity. (Kamarád Zdeněk se přihlásil na pedagogickou fakultu tamtéž, byl přijat a pak, až do předčasné smrti působil jako učitel na základní škole ve svém rodném kraji. Tonda Suský nepokoušel už dále osud a nastoupil jako úředník (?) do továrny v Modřicích u Brna, kde setrval až do důchodu.) Ačkoliv jsem při přijímací zkoušce na psychologii odpovídal podle svého uznání plynule a třebaže jsem měl v kapse maturitní vysvědčení s vyznamenáním, přišlo mi po čtrnácti dnech sdělení, že pro stanovený nízký počet řádných posluchačů (numerus clausus) nemohu být přijat. „Aha,“ řekl jsem si, „už si tam přečetli zprávu z našeho gymplu, že jsem původně chtěl jít na teologii, anebo z obce, že chodím do kostela!“ A podal jsem novou přihlášku, tentokrát na pedagogickou, na obory zeměpis-přírodopis. Ani tam mě však nepřijali, takže jsem zbytek prázdnin v klidu strávil v Bořeticích (jezdil jsem například s povozem taženým jedinou naší kravkou Stráčenou na Zajezeří pro jatelinu a podobně) a teprve koncem září se vydal do Brna hledat vhodné zaměstnání. Jinak bych mohl být soudně potrestán jak povaleč a příživník, notoricky se vyhýbající práci. Přes příbuzné pátera Janského mi bylo přislíbeno úřednické místo v jedné moderní továrně.

Ukázalo se, že se jedná o Závody přesného strojírenství (někdejší součást Zbrojovky) v Brně-Lišni, a uvážíme-li, že současně mi byl přislíben privát – podnájem přímo na opačné straně města, totiž u Volánků v Dolních Heršpicích, vypadalo to jako ironie osudu. Spával jsem na jedné straně široké manželské postele, zrovna vedle svého spolužáka z gymnázia, Milana Mikuše, tehdy studenta 1. ročníku fakulty přírodních věd MU: já ovšem vstával už po čtvrté hodině, zatímco on někdy kolem osmé. Já se plahočil spoře osvětlenou šalinou (tramvaj) číslo 2 a na tehdejší Hybešově ulici jsem pak přestoupil na jedničku, která mě zavezla těsně před šestou k bráně závodu, ale píchnout docházkovou kartu jsem směl až při vstupu do mého objektu 5, kde byla výroba valivých ložisek a tam plánovací kancelář s dvacítkou zaměstnanců, k nimž jsem asi od 20. září patřil. Vybaňuje se mi také velký nápis v chodbě brány, u kádrového oddělení: Zdravíme se „Práci čest“ a říkáme si „Soudruhu, ty!“. Chápete, že něco takového jsem neuměl vyslovit, takže jsem prezentoval hned při vstupu do toho oddělení, svým „Dobrý den, prosím vás,“ ...jako reakcionář.

PhDr. Antonín Grůza

Padesátá léta minulého století

Již před vydáním knihy Bořetice v proměnách času jsem žádal občany o pomoc při zpracování úseku naší historie od konce čtyřicátých let a léta padesátá minulého století. Nikdo z občanů nebyl ochoten toto období zdokumentovat. Zda se občané báli, nebo to byl úmysl redakční rady, nemohu posoudit. V současné době se tohoto úkolu zhostil náš nejlepší odborník na historii pan Antonín Grůza. Na pokračování otiskujeme jeho vzpomínky na tuto dobu. Pátrám v archivech a soustřeďuji získané materiály (rozsudky soudů nad našimi občany, fotografie...). Přesto je to málo a potřebuji vzpomínky pamětníků, písemné památky a fotografie a dále:

1. zápisy členských schůzí KSČ, ČSM, SSM... Po smrti paní Fišarové nalezli pozůstalí knihu zápisů KSČ, ale po prolistování ji okamžitě zničili
2. kopie protokolů a rozsudků soudů
3. posudky na občany od MNV, KSČ, ČSM, SSM...
4. udání uložená v archivech STB, VB...
5. „špiclování“ – poslouchání pod okny, ve sklepech u větracích otvorů, sledování schůzek, udávání...
6. zákaz studia, vyučení, cestování do ciziny...
7. příkazování určité práce pro nespolehlivé (doly, hutě, zemědělství...) a na určeném místě, nemožnost získání jiné práce, umístěnky po skončení studií...
8. nedovolené opuštění republiky
9. „akční trojky“ u nás
10. kolektivizace, zakládání družstva, scelování pozemků, svody krav a koní, nájezdy agitátorů, kdo odolal a jak se režim mstil...
11. lístkový systém, dodávky, černé zabíjačky, šmelina, tresty...
12. jména osob, které se na tom všem podílely zavržením hodným způsobem, jejich chování, zda za to měly nějaké výhody. Jména těch nejhorších i z řad tehdejší mládeže...
13. PTP – pomocné technické prapory...

Akce „Kulak“ byla provedena v roce 1951 pod heslem „akce K“. Je nutno pro potomky zaznamenat:

1. kolik rodin a jak bylo v obci postiženo
2. soudy a propadnutí majetku
3. jaké byly další tresty
4. důsledky trestu pro rodiny odsouzených – zákaz pobytu v obci (okrese) konfiskace majetku, vystěhování do tří dnů po vnesení rozsudku... (Machačů z č.p. 9)
5. na „bačalandu“ byla takto vystěhována rodina kulaka z Ivaně (Kvapilova):
 - a) kde pracovali
 - b) kolik bylo v rodině dětí a jejich osud
 - c) jak je přijala obec
 - d) jak zde byla tato rodina dlouho

Prosím o vzpomínky písemnou formou nebo mohu po dohodě provést záznam. Budu respektovat i anonymitu, neboť někteří, kteří se na této době aktivně podíleli nebo jejich rodiny, ještě žijí. Děkuji vám za jakoukoliv informaci nebo dokument.

Václav Petrásek, nový kronikář obce

Řemesla a řemeslníci 1935–1958 v Bořeticích ze vzpomínek Jarky Dufkové-Veselé (reakce na práci v knize)

Posílám vám moje vzpomínky na řemesla a řemeslníky tak, jak si je pamatuju od dětských let.

Kolářství byly v Bořeticích dvě, bratří Antonína a Václava Dufka. Dělalí hlavně selský voze tažený koňama nebo krávama. Taky šak trakaře, a kolečka na ruční vození a malý žebříňáčky na trávu. Dnes je ešče u nás poslední strýca Kratochvíla a na něm vozí stárci bubenika o hodech. Veškerý topora na nářadí, na motyky, lopaty, rýče, sekery..., kerý krásně seděly do ruky. Nám děckám udělali saně a dělali i veliký saně pro koně. Z čeho se skládal obyčejnej vůz: 4 kola, růzvora, rozpona, oje, klanice, lušniska, váhy s brdečkama, šlajfa a fasuňk – spodnica, dvě bočnice, dvě čela a sic. Na svátečním voze byl aji longoš. To všecko potem zavezli do kovárny. Kovář každej ten díl okul železem, jak bylo potřeba. Potem kovář ten vůz složil a vyzkoušel, jak jede. Vůz musel dělat kolář a kovář dohromady. Jeden bez druhýho to neudělal. A jak vypadal ten sváteční vůz?. Místo teho fasuňku udělali menší žebřiny a do tech žebřin nechali uplest z průtí košiny. Tak byl ten vůz o moc lehčí a prostornej. V předu byl sic s opěradlem a vzadu taky. Bylo v něm pěkně útulno. V temto vozi se vozivali hosti na hody, na svatby a jindá taky na nádraží pod Zaječí. Taky regrůti k odvodom se v nich vozivali. Ten longoš tam byl proto, aby se na něj lepší nasedalo. Mistři koláři měli učně a aji tovaryše. Učeň se učil tři roky. Jak dlouho byl tovaryšem, to nevím. Asi až teprvá uměl všecko udělat, dostal výuční list.

Kováři – tí byli u nás čtyři. Ladislav Chrástek v Dědině, Janík Petrásek za Humnama od Luže, Provazníkova kovárna k Pavlovcím a Husákova kovárna proti dnešní ordinaci lékařů, ale já si nepamatuju, že by se tam pracovalo. Kováři z rozžhavenýho železa na kovadlině dělali veškerý železný nářadí, kerý bylo v hospodářství potřeba: pluhy, brány, oborávačky a tech vozů, co museli okut, a tech koní podkovat a udělat podkovy pro každýho na míru, dobře přibít a kopyto neporanit. To bylo něco pro kluků, dyž se kulí koně. Okolo Chrástkovej kovárně sme chodili do škole z domu od Vrbice. Pokaždý tam kovadlina zvonila nebo koně fehtali. Byl tam učeň a aji tovaryš a práce měli pořad dost. Kováři taky stárkom spojovali máju, zadarmo. To byla čest. Jednů se mája vezla k Chrástkom, podruhý k Petráskovi. To se rozdělal vůz a mája se přivázala nad kola. Na spoji taky pracoval jeden kolář.

Bednář byl u nás enom jeden – Vinček Šebesta. Bydlel a měl dílnu v ulici k Pavlovcím. U domu měl naskládaný klády dřeva, na kerých si hrávaly děcka. Vinček dělali nádoby na víno, kadě, bečky, lejty, veliký putny na vinobraní, putýnky, škopky nálevky a kdoví co eště. Búchání tam bylo slyšet od rána do večera, jak je to v tej písničce „a já pořad, kdo to klučé, a on bednář na obruče...“ Aj tam byl učeň a tovaryš.

Stoláři byli dvě. František Hajda (v Chalúpkách) a Stanislav Martinec u mlýna. Tí dělali nábytek. Stoly, židle, harmary, harmarky, lavice, lůžka, police a poličky, truhle na múku a skřichy na obilí. Ty bývaly veliký. V komoře ode zdi ke zdi. Stály na nohách půl metra vysokých. Vpředu měly dvířka – výpusty. Ale dělali aji truhle lidem do hrobu.

Tesaři byli taky dvě, Františci Dufci – bratrance. Pamatuju si jich, jak opravovali střechu na kostele.

Zedníků bylo v Bořeticích hodně. Nejvíc si pamatuju strýců Václava Kadleca a Karla Šebestu. Tí dělávali spolem. Stavijali domy z tihel pálenic aji z kotovic. Kvelbili sklepy, betonovali studně na dýštovku a jiný zednický práce. Všecka malta a beton se míšal ručně, míchačky nebyly.

Kamnář byl František Komosný. Stavijali kachlový kamna, nejvíc modrý s kobkú. Budto s jednů trúbů nebo s dvoma. Byly pěkný ty kamna, mně se moc líbily. A jak pěkně ty kachle hřily. Železný plotny, na kerých se vařilo, měly několik zakrytých díř podle velikosti hrnců. Dyž se oddělaly, mohl oheň až na hrnce. Plotny sporáku ležely na železný obrubě, kerá se před svátkama šmirglovala, aby se leskla. Na plotňách sporáku se pekly beleše a přesňáky enom tak, na sucho. Dyž se nechaly otevřený dvířka ohniště, mohly se tam opíkat klásky turkyně (mličňáky) napichnutý na kutáku. Moc ráda sem sedávala večír s maminků potmě v kuchyni, kde enom ve škvírách probleskoval oheň a my se modlily růženec anebo si enom tak vykládaly.

Klempíři – pantáta Skalka u Luže. Spravovali díravý hrnce a misky. Jejich syn Pavel Skalka měl dílnu naproti Trukovýmu. Dnes je tam zdravotní středisko. Ten dělal konvy – mašinky na šplíchání vinohrada, kotle na vaření trnek, rýny a ostatní klempířský práce. Po válce se odstěhoval do Zaječí, do zabranýho.

Ševci byli taky dvě. Josef Šebesta za kostelem a pantáta Poděšť naproti starej školy. Obá spravovali boty a obá taky šili nový mužský sváteční boty s holínkama ke kroju. Taky ženským sváteční boty so metky nebo lakovky ze zlatýma bombíkama taky ke kroju. Nejvíc práce měli před púťů a před hody.

Krejčí – tech tu bývalo víc. Nejstarší byli pantáta Augustin Grůza pod školů, František Surman v Dědině. Krejčím se vyučil i Cyra Petrásek, co má pamětní desku na škole. Potom se přizemil do Bořetic mladý krejčí a vzal si švadlenu Františku Frolichovů, a tak vzniklo nový krejčovství u Havelků.

Švadleny – tech bylo taky víc. Anna Šumberáková pod kostelem, Ludmila Jurášová v Dědině, Marie Kiliánová v Jeryšku, Veronika Grůzová k Vrbici, ty šily sváteční kroje pro děvčata a tetičky. Nejstarší švadlena byla paní Marie Beranová, už bělovlasá babička. Ale to byla paní mistrová! Jejich dvě dcery Bětuška a Elčí (bývaly na obecní hospodě vzadu na špitálku), ty šily pro paničky. Ale hlavně šily mužský pánský košule ze špidlatýma límečkama. To byla tenkrát móda. Po válce se z Bořetic odstěhovaly. Dyž se lúčily, babička Beranová plakaly „co sem se tých košelí tady našila, že by jich byla fúra na panské žebříňák“. Další švadleny byly mladý děvčata. Tenkrát Boženka Kuchyňková, Marie Nováková, Růžena Kadlecová a Mařka Martincová.

Mlýnáři – na novým mlýně u nádraží byli tři. Pantáta Tomáš Novák, mládek Franta Sivák a nejmladší učeň – prášek František Hrabal. Mleli múku, krupicu aji krúpy a šrotovali taky obilí.

Pekaři – byli taky dvě. Jakub Springer měl obchod a pekárnu na Multni. Antonín Borkovec měl pekárnu na dvoře u Mlýnských. Pekli chleba pro občany a taky i s rohlíkama na prodej. To enom v době míru.

Za války se rohlíky nepekly a chleba byl na přiděl. Byly potravinový lístky na všecko živobytí. Kdo si vypěstoval obilí, ten si dělal chleba doma a k pekařem si ho nosili enom upíct. Pekaři taky pekli lidom koláče na hody, svadby, pohřby... Po válce se pekař Borkovec odstěhoval do Brna a na pekárnu došel novej pekař Jarolav Kacer.

Řezníci byli taky dvě. Václav Otáhal měl řeznictví a obchod v uličce vedle Baorů. Prodávali maso, salám, klobásy, špek, sádlo, tlačenu, jitrnice a jelita. Měli učna a tovaryša. Mistr to byli přísněj na pořádek a čistotu. Druhý řeznictví bylo na obecní hospodě. Pan hospodský Chrástek měli vedle hospody aji výsek masa. Obá vykupovali od lidí jatečnej dobytek. Dřív tu byl eště jeden řezník. Cyril Pazderka naproti Mlýnských. Ale teho si nepamatuju. Brzo umřel.

Knoflíkář – pantáta Valenta bydlel v uličce u škole. Dělal perletový knoflíčky ze škeblí. Sbírali jich okolo řeky Dyje. U Svodnice nebyly. Měli na to šlapací stroj, na kerým jich vyřezávali, brúsili a vrtali do nich dírky. To byla práca náročná na zručnosť a trpělivost. Odpadem vysypávali chodník před domem. Eště dnes při kopání v uličce jej nacházíme.

Maléřečka kraslic byla paní Štěpánka Herzánová. Každěj rok na Velikonoce na šlaháčku malovaly dvě nebo i tři kopy vajec. Musely brzo začat, aby to stihly. Každý to vajíčko nalakovat a potom s citem vyškřabat kvítečka na něm. Ať už to byly růžičky, pomněnky, sedmikrásky, fialky. Všecky byly, jak dyby jich zrovna nekdo v zahrádce natrhal. Tak pěkně to uměly.

Věnčářka (nevím, esli sem to dobře pomenovala). Tetička Kobzová, co bývaly v Jerišku, vázaly z umělých květin hrubý věnce – kotůče pro stárky, družičky a nevěsty. Aji malý věnce ze zelených lístků a bílých kvítek pro družičky na Boží Tělo. Dělalj aji vonice na klobúky šmukáče, na kordule a fedra chlapcom stárkom na hody.

Cukrářka byla Františka Hemplová. Pekla cukroví a dorty na svatby, na křtiny, na hody a iný slavnosti, jak kdo to potřeboval. Bylo to moc pěkný a dobrý.

Malířem pokojů byl u nás Jan Fišar. Byl to velkej mistr. Kromě malování v domech uměl moc dobře kreslit. Maloval krásný obrazy. Maloval a vyškřaboval do omítky obraze na presúzech a domech. Vymaloval tak celej kulturní dům aji s koňom, šohajem a děvčiců. Jézédákom sklep za Vinopů. Tú taky. Dnes šak nekeří občani túto jeho prácu osekávajů. Měla by se opravit, aby zostála tým, co dojdů po nás.

Porodní asistentky byly tenkrát porodní asistentky, ošetřovatelky a lékařky v jednej osobě. Jedna z posledních u nás byla Anna Švejdomá. Kolik se nás každěj rok v Bořeticích narodilo a kolik roků u nás panimáma dělala porodní asistentku, to dyby se spočítalo, bylo by to několik

stovek dětí, co nás na svět přivítaly, ošetřily nás i maminky, okúpaly, oblíkly do peřinky, povijánem zavázaly. Říkali sme jim panimáma babka. Byly to dobrá a moudrá žena. Obětává, pracovitá a čistotná babička.

Holič byl Jan Kratochvíl. Holírnu měl vedle Špringlovýho obchodu. Holili a stříhali děcka a mužských. Byli to dobrák a veselej člověk. Každů sobotu nebo před svátkama bývala holírna plná. Měli učna aji tovaryša. Bývalo tam řečí a smíchu. Tam se vědělo všecko, co se v dědině šustlo. Sedávali a klábosili tam i tí, co už byli ostříhaní a oholení. Říkávalo se o něm, že dyž potřeboval nasypat drůbeži, nechal napůl oholenýho a utěkal jim nasypat, ale nikdá to nikemu nevadilo.

To byly teda řemesla a řemeslníci v Bořeticích tak, jak sem si jich zapamatovala. Esli sem na nekeho zapoměla, aji to se može stat. Ale do Bořetic jezdili aji přespolní řemeslníci – dráteníci a sklenáři, keří nosili na zádech veliký dřevěný krosny. V nich měli plechy, dráty a to sklo. Jak to muselo byt těžký. Hlasitě po dědině vyvolávali: „Drátovat dejte!“, a ten sklenář zas zpíval: „Ókna spravít, ókna!“. Vápeník dojel s koňma a velkým vozem. Na vozi pod plachtů měl nehašený vápno a volal: „Vápno, vápno, vápínko, vápno!“. Lidi ho kupovali, protože vápno bylo potřeba na líčení, na šplíchání vinohradu, kde se míchalo s modrů skaliců. Iní zas na dvojkolce dovezli a prodávali dřevěný hrabě, kosiska na kosu aji s hrabicama na sečení obilí, říčice, sita na osívání, srpy, štětky na líčení, malý, většj aji na dlůhej hůlce. S takovů štětků na hůlce se udělá moc práce a nemusí se lezt po žebři. Títo obchodníci přitem vykupovali kravský ocace – ty žíně z nich. Z tech se ty štětky dělaly. Chodili aji „bratčj“. Proč se jim tak říkalo, to nevím. Nosili před sebů na desce naskládaný zbožj: hřebínky, zrcátka, spony do vlasů, korálky na šňůrce navlečený, prstýnky a všelijaký ozdůbky. Taky kšandy a řemeně mužským na gatě. Byli neodbytní, dali nohu mezi dveře, aby se nedalo zavřít a neodešli, dokád neco neprodali. Dnes se jim v televizi říká „šmejdi“. Chodili aji trhovkyně – handlířky (u nás se jim říkalo Líšňáčky), kerý vykupovaly vajíčka, máslo, kuřata, kačeny, husy, morky, hrozny a marhule. Ty dyž začaly zazrávat, tak se ráno z vlaků od Zaječj vyrojilo chlapů s kuframa, na kerý čekali Bořečáci, a šlo se marhule trhat. Prodávalo se taky víno a páčila se gořalka. Za války a po válce, dyž bylo eště všecko na lístky, si nekeří (říkalo se jim keřasi) hodně pomohli. Taky vlak, kerým to vozili do Brna, Bořečáci nazvali šmelina. Hospodyně byly rády, že nejakej ten peníz utržily. Dyť brzo bude půť a hody. Dyž se blížily hody nebo půť, domlůvaly se hospodyně, kde byly mladý děvčata, s Líšňáčkama a ty jim zase vozily z Brna látky na šaty.

Podle vyprávění paní Jarky Dufkové-Veselé zapsal a upravil V. Petrásek

Statistika pohybu obyvatelstva v obci Bořetice v roce 2014

Počet občanů k 1. 1. 2014: 1 291

Přivítali jsme nové občanky naší obce: celkem 11 dětí, z toho 4 děvčata a 7 chlapců:

Jáchym Zeman
Jakub Vráblík
Valentin Pospíšil
Jaroslav Benda
Karel Hempl
Milan Kaňka
Ema Chytilová
Lucie Strmisková
Ema Kolaříková
Adéla Machovská
David Šimeček

Celkem bylo uzavřeno 5 sňatků

Rozloučili jsme se s těmito občany:

Václav Grůza
Zdenka Hajmonová
Anna Staňková
František Buchta
Zdenka Grůzová
Helena Osičková
Cyril Varadínek
Marie Štavíková
Petr Langer
Josef Petrásek

Během roku 2014 se z naší obce odstěhovalo 17 občanů a přistěhovalo se 9 občanů.

K 31. 12. 2014 je v obci Bořetice celkem 1 284 občanů.

Elektro

Náležinský

s.r.o.

**Elektroinstalace ■ Hromosvody ■ Měření a regulace
Zabezpečovací systémy ■ Strukturované kabeláže
Kamerové systémy ■ Docházkové a přístupové systémy
Centrální vysavače ■ Elektrické podlahové vytápění
Montáž satelitů a antén pro digitální příjem**

www.elektronalezinsky.cz ■ Tel.: 606 574 119

Fotogalerie

Hudební odpoledne ve školní družině

Lyžařské závody – Mgr. O. Pražák a Mgr. H. Chadimová

Práce u grafotabule MŠ

Zápis do 1. třídy

Vítězové lyžařského závodu – 1. a 2. třída

Vítězové lyžařského závodu – 3. a 4. třída

Fotogalerie

Myslivecký ples

Výroční valná hromada SDH Bořetice

Zima pod Kravíma horama

Zima pod Kravíma horama

Zima v Bořeticích

Žehnání mladého vína

Soutěž o nejlepší masku ve školní družině

Brod nad Dyjí Vánoce 2014

Vážené přátele,

moc Vás všechny srdečně zdravím

a posílám Vám 500 Kč na bořetické listy.

Novému ročníku v Bořeticích přeju hodně
zdraví a úspěchů a také hodně zdraví

S pozdravem me všechny Jedličke Olavich
93 let

Oldřich Jedlička
Formóza
Vesnička pro seniory
691 81 Brod nad Dyjí č.220

Bořetické listy č. 1/2015

Vychází nepravidelně. Vydává Obec Bořetice, IČO: 283037. Registrováno MK ČR E 11 764.

Redakční rada: František Petrásek, Ing. Lenka Bukovská, Mgr. Ivana Macháčová, Lenka Grúzová, Václav Petrásek, Ing. Kateřina Michnová, Ing. Lucie Procházková, DiS.
Příspěvky a náměty posílejte na e-mail: webbořetice@seznam.cz. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky krátit.

Výtisk zdarma. Neprošlo jazykovou úpravou.
Grafická úprava: Mirek Chudík. Tisk: Graweb s.r.o.